

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Samenleving

Datum 1 november 2012
Ons kenmerk 2012/415244
Contactpersoon J. Scholten
Doorkiesnummer 023-5113002
E-mail samenvoorelkaar@haarlem.nl
Onderwerp Voortgang transitie sociaal domein
Bijlagen

1. Stand van zaken praktijkwerkplaatsen
2. Voortgangsrapportage Kans en Kracht
3. Gevolgen regeerakkoord 2012

Geachte leden,

Op 28 juni 2012 heeft u ingestemd met de kaderstellende nota 'Samen voor elkaar'. Deze nota biedt een visie op de toekomst van het sociaal domein, gebaseerd op een beweging naar eigen kracht, zelfredzaamheid en actief burgerschap voor Haarlemmers die dat kunnen. De nota is de basis voor de besluitvorming van andere nota's binnen de programma's 3 (Welzijn, Gezondheid en Zorg), 4 (Jeugd, Onderwijs en Sport) en 7 (Werk en Inkomen) uit de begroting.

Met deze brief willen wij u informeren over de voortgang van het programma, de voortgang van de uitvoering van de praktijkwerkplaatsen (zie bijlage 1) en de planning van de besluitvorming over de (tussen)resultaten van de praktijkwerkplaatsen. Het is een vervolg op brief 2012/233784. In bijlage 2 vindt u de aan u toegezegde voortgangsrapportage Kans en Kracht. In bijlage 3 worden de gevolgen van het regeerakkoord voor de ontwikkelingen in het sociaal domein beschreven.

Proces van herijking

Door alle veranderingen in het sociaal domein is een herijking nodig van de maatschappelijke doelen in de gemeentebegroting. Voor het sociaal domein geldt deze herijking voor de doelen beschreven in de begrotingsprogramma's 3, 4 en 7.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- *De gemeente is niet de enige bepalende speler.*
De gemeente besteedt een groot deel van haar budget aan het sociaal domein. Na de budgettaire voltooiing van de decentralisaties (en de te verwachten decentralisaties) kan dat meer dan de helft van de gemeentelijke



Haarlem

begroting zijn. Maar in het sociale domein gelden ook andere grote financieringsstromen, zoals de investeringen vanuit de corporaties, de AWBZ-gefinancierde instellingen, het onderwijs, de zorgverzekeraars en bedrijven.

- *De gemeente is wél een belangrijke speler.*
Voorgaande wil niet zeggen dat de gemeente weinig invloed en zeggingskracht heeft. Omdat steeds meer taken door het rijk aan gemeenten worden overgedragen, zal de gemeente in veel gevallen de regierol wel op zich nemen.
- *De gemeente is een betrouwbare speler.*
De gemeente is niet uit op winstbejag en is gericht op het verbeteren van de samenleving.
- *Is de gemeente ook mede-veroorzaker van inefficiëntie?*
De gemeente is opdrachtgever van een flink aantal dienstverleners in het sociaal domein. Ook is zij zelf één van die dienstverleners. De vraag is of dat nu op een slimme wijze wordt georganiseerd. Worden inwoners op eenduidige wijze bediend?

Binnen het programma Samen voor elkaar worden de stappen van de herijking van onze maatschappelijke doelen binnen de programma's 3, 4 en 7 op dit moment voorbereid. Het is de bedoeling dat de (eerste) resultaten van de herijking betrokken worden bij het opstellen van de Kadernota 2013 en bij het opstellen van de begroting 2014. Ook zal dan duidelijk worden of de indeling van de begroting veranderd moet worden.

Transitie werk

Werk!

Met het van de landelijke agenda verdwijnen van de Wet Werken naar Vermogen, is ook de Haarlemse besluitvorming hierover gestopt. Het ontwikkelen van een nieuw kader voor toeleiding naar werk is wel doorgegaan als onderdeel van het programma Kans en Kracht. Dat kader wordt begin 2013 aan de Gemeenteraad voorgelegd in de nota 'Werk!'. Belangrijkste onderdelen van Werk! zullen zijn:

- een voorstel voor de inzet van de re-integratiemiddelen: het W-deel van de Wet Werk en Bijstand;
- de sturings- en samenwerkingsrelatie met partners: zowel de partners voor de toeleiding naar werk zoals Paswerk en marktpartijen, als de partners in het sociaal domein voor WWB-ers die niet direct aan de slag kunnen op de arbeidsmarkt;
- een kader waarbinnen de toeleidingspartners hun opdracht om WWB-ers te ondersteunen bij het vinden van werk kunnen uitvoeren; welke instrumenten kunnen zij gebruiken, welke inspanning vraagt de gemeente van hen, welke bijdrage kunnen zij leveren aan de afspraken rond 'Social Return on Investment'(SROI) van de gemeente;
- een keuze over de invoering van de tegenprestatie; de wettelijke mogelijkheid om alle WWB-ers te verplichten maatschappelijk actief te zijn in ruil voor de uitkering.



Haarlem

In de re-integratieverordening worden de beleidskeuzes vertaald in rechten en plichten voor gemeente en burgers.

Hier ligt een link met ons arbeidsmarktbeleid: Wat voor soort arbeidsmarkt willen we in Haarlem, waar liggen regionale kansen? Wat kan en wil de gemeente Haarlem daar zelf aan bijdragen, waar zoekt zij samenwerking met partners (regiogemeenten, provincie, onderwijsinstellingen, ondernemers) en waar houdt de gemeente zich helemaal buiten? In het eerste kwartaal van 2013 krijgt u de nota Arbeidsmarktbeleid voorgelegd.

Kans en Kracht

De inrichting van het onderdeel Werk & Inkomen binnen de gemeentelijke organisatie (transitie van de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid) komt dit najaar in een nieuwe fase. Het uitwerkingsplan van de nieuwe organisatie is klaar. Bij de implementatie van het uitwerkingsplan is veel aandacht voor de invulling en uitwerking van begrippen als eigen kracht, kansen bieden en inzet belonen, zelfredzaamheid en actief burgerschap.

In bijlage 2 vindt u een voortgangsrapportage over de transitie Kans en Kracht.

SROI

Dit najaar krijgt u de nota Intensivering Social Return on Investment (SROI) voorgelegd. SROI is een instrument om de opleidingskansen voor (jonge) mensen te vergroten en mensen die minder makkelijk tot de arbeidsmarkt kunnen toetreden, te activeren naar werk. Het vindt plaats bij het verlenen van subsidie, maar ook bij inkoop- en aanbestedingstrajecten. De regeling houdt in dat 5% van de loonsom van een opdracht wordt ingezet om werklozen of uitkeringsgerechtigden aan het werk te zetten of leerwerk/stageplekken aan te bieden. Dit geldt ook voor de door de gemeente gesubsidieerde instellingen.

Voortgang decentralisatie Awbz-begeleiding

Op grond van de verkiezingsprogramma's en de uitslag van de verkiezingen van 12 september 2012 mag verwacht worden dat de decentralisatie van Awbz-begeleiding wordt doorgezet. Het is niet onwaarschijnlijk dat er zelfs meer onderdelen van de Awbz naar gemeenten worden overgeheveld. De wettelijke én financiële randvoorwaarden waarbinnen de decentralisatie zal plaatsvinden, blijven voorlopig nog onduidelijk. Ook is er voorlopig nog onduidelijkheid over de invoeringsdatum. Eén scenario is een fasegewijze invoering, waarbij per 1 januari 2014 de Awbz-begeleiding wordt gedecentraliseerd en vanaf 2015 (parallel aan de transitie jeugdzorg) andere onderdelen van de Awbz. Een tweede scenario is dat er per 1 januari 2015 een 'big bang'-decentralisatie plaatsvindt van grote onderdelen van de Awbz, tegelijkertijd met de overheveling van de jeugdzorg.

Om op de verwachte decentralisatie Awbz-begeleiding voorbereid te zijn, bereiden we ons beleidsmatig voor. In een regionale uitgangspuntennota, die u ter informatie is aangeboden (2012/182009) zijn diverse thema's benoemd waar kansen voor innovatie liggen:



Haarlem

- *Actieve burgers en begeleiding*
Samen met de regio wordt onderzocht of de inzet van professionele (Awbz-)begeleiding teruggedrongen kan worden door te investeren in vrijwillige inzet en mantelzorgondersteuning.
- *Vastgoed*
De Vereniging Bedrijfstak Zorg (VBZ) bereidt een verkennend onderzoek voor naar vastgoed voor (Awbz-)dagbesteding. De vraagstelling is: zijn er kansen om te komen tot een efficiëntere en effectievere spreiding, gebruik en beschikbaarheid van vastgoed?
- *Vervoer*
Bij de provincie Noord-Holland is een subsidieaanvraag ingediend om een onderzoek te laten doen, dat (1) inzicht geeft in de huidige vervoersstromen naar en van dagbestedingslocaties, en (2) inzicht geeft in de mogelijkheden van gemeenten om dat in de toekomst anders te organiseren, ook in relatie tot andere vormen van doelgroepenvervoer, zoals het leerlingenvervoer en het Wmo-vervoer. Deelnemende regio's zijn Amstelland-Meerlanden, Zuid-Kennemerland en de IJmond.
- *Begeleiding en hulp bij het huishouden*
Naar aanleiding van het aflopen van de contracten voor hulp bij het huishouden per 1 oktober 2013, wordt een regionale uitgangspuntennotitie voorbereid om tot nieuwe afspraken met uitvoerders te komen. Hierbij is onder andere aandacht voor inhoudelijke vernieuwing van het 'product' huishoudelijke hulp in relatie tot individuele begeleiding. Categorie 2 en 3 binnen de huishoudelijke hulp komt namelijk gedeeltelijk overeen met individuele (Awbz-)begeleiding.
- *Arbeidsgerelateerde dagbesteding*
Mensen met ernstige beperkingen kunnen activerende ondersteuning krijgen via arbeidsgerelateerde (Awbz-)dagbesteding, beschut werk bij de Sociale Werkvoorziening en re-integratie met kans op regulier werk. Als de decentralisatie van Awbz-begeleiding én ontwikkelingen op het gebied van de Wsw en Wwb/WWnV worden doorgezet, ontstaan kansen om de bestaande schotten tussen regelingen en financieringsstromen te slechten. De komende maanden zal daarnaast het opdrachtgeverschap worden uitgewerkt (Kiezen we voor subsidie of inkoop? Hoe gaan we aanbesteden?) en zullen inhoudelijke keuzes over de vernieuwing van het aanbod worden voorbereid als basis voor een programma van eisen.



Haarlem

Voortgang transitie jeugdzorg

Als vervolg op de vastgestelde uitgangspuntennota 'Samen voor Jeugd: transitie jeugdzorg' richt de aandacht zich dit najaar op:

- Versterken van het CJG.
- Organisatie en samenwerkingsvraagstukken (resultaat eind 2013):
 - Verkennen van mogelijke organisatievormen van het CJG.
 - Verkennen van de invulling van opdrachtgeverschap van de gemeente naar onder andere de LVB en J-GGZ sector en de jeugd en opvoedhulp.
- Onderzoeken van de overgang van specialistische jeugdzorgtaken naar de gemeenten en vorm(en) van regionale samenwerking (resultaat eind 2013):
 - Invulling en positionering jeugdbescherming.
 - Invulling en positionering jeugdreclassering.
 - Invulling en positionering AMK/SHG.
 - Invulling en positionering J-GGZ.
 - Invulling en positionering zorg voor jeugdigen met een licht verstandelijke beperking.

CJG coaches

In de eerste week van oktober zijn acht CJG coaches gestart die geworven zijn bij de volgende organisaties: JGZ, GGD, MEE, OCK 't Spalier (2 coaches), BJZ, Kontext en Streetcornerwork. Zij zullen zich vooralsnog gedurende 2 dagen per week per coach inzetten via scholen in het primair en voortgezet onderwijs in Haarlem Noord en Schalkwijk. De CJG coaches zullen (waar nodig, als het gezin en het netwerk dit niet op kunnen pakken) zoveel mogelijk zelf hulp verlenen in het gezin, met het gezin inschatten of specialistische hulp nodig is, deze er met het gezin bij halen en samen een plan maken voor het hele gezin. Hogeschool InHolland neemt in een monitoringsplan voor de langere termijn (start 2013) mee:

- hoe een gezin gesteund wordt (gebeurt dit zo licht mogelijk en zoveel mogelijk vanuit eigen kracht, gebeurt dit met zo min mogelijk mensen en schakels en volgens de principes van 1 gezin-1 plan?);
- hoe de samenhang is met andere ontwikkelingen zoals de functie van de wijkcoach. Hierbij wordt ook gekeken naar en geleerd van ervaringen elders in het land.

Vanaf de start wordt door de CJG coaches en de projectleider gemonitord wat de tevredenheid is, of de doelen die het gezin en de CJG coach gesteld hebben, behaald worden en of deze doelen overeenkomen met de uitgangspunten van het sociaal domein en de transitie jeugdzorg: naast ouders staan, versterken netwerk, minder schakels en minder gezichten en hulp inzetten in de eigen omgeving.

CJG coaches-wijkcoaches

Samen met de praktijkwerkplaats wijkcoaches wordt gekeken naar de wijze waarop de CJG coaches en wijkcoaches elkaar versterken en complementair aan elkaar zijn. Het zijn verschillende pilots die antwoord moeten geven op verschillende vragen. Toch wordt nu al gekeken naar samenwerking en toekomstige mogelijkheden voor samenvoeging. Met name in de verbinding met de volwassenenzorg en problemen op de terreinen werk en inkomen, huisvesting en schulden, maar ook in het



Haarlem

betrekken van de (wijk)netwerken zien we dat de wijkcoaches en de CJG coaches elkaar goed kunnen versterken en aanvullen. Dit betekent niet dat er twee gezichten in een gezin (hoeven) komen. Een wijkcoach kan een CJG coach op de achtergrond ondersteunen en omgekeerd (hoeft geen nieuw gezicht in het gezin te worden). Soms kan het wel zinvol zijn er tijdelijk iemand anders bij te halen. Dit moet per gezin/jongere bekeken worden.

Concept wetsontwerp Jeugd

De Rijksoverheid werkt aan een wetsontwerp 'Jeugd'. Deze wet heeft als doel om versnippering in de zorg voor jeugd tegen te gaan en de tendens te keren dat steeds meer kinderen (dure) specialistische zorg krijgen. Het wetsontwerp is in concept gereed. De consultatieperiode duurde tot 18 oktober. De G4 en G32 hebben hierop een gezamenlijke reactie voorbereid. Er wordt een aantal problemen geconstateerd:

- Een inhoudelijk probleem: het concept-wetsontwerp geeft gemeenten onvoldoende ruimte om de transformatiegedachte en een samenhangend systeem van maatschappelijke ondersteuning te realiseren.
- Een financieel probleem: het systeem wordt duurder doordat de gemeente niet in staat wordt gesteld te sturen op beheersbaarheid.
- Een bestuurlijk probleem: de gemeente wordt wel bestuurlijk verantwoordelijk maar beschikt over een te beperkt instrumentarium om de verantwoordelijkheid waar te maken. "Wij gaan erover, maar toch niet".

Afwegingskader regionale samenwerking

We werken aan een helder en eenduidig afwegingskader voor regionale samenwerking in het sociaal domein. Op basis daarvan kan per onderwerp bepaald worden wat de meest effectieve en efficiënte vorm van regionale samenwerking is, gebaseerd op duidelijke afspraken vooraf. Het afwegingskader, waarvoor het eerste concept gereed is, zal deel uitmaken van de beslisnota van het programma sociaal domein.

Monitoring

Samen met de afdeling Onderzoek en Statistiek wordt een systeem voor monitoring binnen het sociaal domein ontwikkeld, gericht op het in beeld brengen van het gebruik van maatschappelijke regelingen door verschillende doelgroepen. Daarvoor is in het voorjaar de stapeling bij het gebruik van gemeentelijke regelingen in beeld gebracht. Op dit moment wordt gewerkt aan het samenstellen van een breder analysebestand waarin ook gegevens van andere (overheids-)instellingen worden opgenomen. Met behulp van dit bestand kan een nulmeting gemaakt worden van het gebruik van maatschappelijke regelingen door de verschillende doelgroepen en kan de ontwikkeling van het gebruik in de toekomst nauwkeurig gemonitord worden. Verder wordt op basis van de nieuwe bevolkingsprognose samen met Onderzoek en Statistiek een inschatting gemaakt van de ontwikkeling van het gebruik van gemeentelijke voorzieningen bij ongewijzigd beleid. Hiermee kan de omvang van de financiële taakstelling in de toekomst bepaald worden. Ook andere



Haarlem

ontwikkelingen zoals de groei van het potentieel aan vrijwilligers, zullen worden geschetst met behulp van de nieuwe bevolkingsprognose.

Uitvoeringsprogramma 2013

Op dit moment wordt het Uitvoeringsprogramma Samen voor elkaar voor volgend jaar voorbereid. Een aantal beoogde resultaten die wij ons in 2013 ten doel stellen, zijn:

- Gemeentelijke taken en relaties met partners zijn opnieuw gedefinieerd, zodanig dat de gemeente de juiste rol (taak en/of toegevoegde waarde) heeft binnen het beschikbare budget.
- De aansturingsstrategie richting partners is bepaald, zodanig dat de gemeente in de juiste rol zit en aanbieders 'er toe aan zet' ook vanuit de vraag van burgers hun dienstverlening/aanbod organiseren.
- De praktijkwerkplaatsen zijn afgerond, zodanig dat de voorstellen tot innovatie worden meegenomen in de herijking.
- BUUV wordt vanaf 2014 overgedragen aan de stad, zodanig dat partijen het concept BUUV verder ontwikkelen en koppelen aan hun huidige werk.

Planning besluitvorming

Dit najaar worden de resultaten en (tussentijdse) conclusies van de praktijkwerkplaatsen en de onderlinge verbindingen met andere ontwikkelingen in het sociaal domein samengebracht in een beslisdocument, de vervolgnota Samen voor elkaar. Voor sommige praktijkwerkplaatsen betekent dit dat er eindrapportages met keuzes worden voorgelegd, voor andere praktijkwerkplaatsen zal de stand van zaken en verdere voortgang in beeld worden gebracht. Naar verwachting wordt dit beslisdocument in de vorm van een collegebesluit eind december door B&W behandeld, waarna u deze voor verdere behandeling in commissie en raad kunt agenderen. Een overleg met de drie participatieraden wordt in januari georganiseerd.

Met vriendelijke groet,

Jack Chr. van der Hoek
Wethouder welzijn, volksgezondheid, sport, dienstverlening en communicatie

Jan Nieuwenburg
Wethouder volkshuisvesting, economische en sociale zaken, onderwijs en jeugdbeleid

BIJLAGE 1 BIJ BRIEF 2012/415244

Stand van praktijkwerkplaatsen

Praktijkwerkplaats: informatievoorziening

Om burgers te faciliteren in het zoeken en vinden van oplossingen gebaseerd op eigen kracht en zelfredzaamheid, is informatie en advies onmisbaar. Op dit moment wordt deze versnipperd aangeboden en is deze nog niet altijd gebaseerd op eigen kracht en zelfredzaamheid.

Stand van zaken

Voor vijf vraagstukken wordt een pilot uitgewerkt waarbij Haarlemmers zoveel mogelijk worden voorzien van integrale informatie en advies. Dit zijn:

- Mijn kind wil niet meer naar school.
- Mijn buurvrouw is eenzaam.
- Ik heb grote schulden.
- Ik heb geen werk en inkomen meer.
- Ik kan geen boodschappen meer doen.

Voor deze onderwerpen worden de informatiestromen in kaart gebracht, zodat op burgerniveau gegevens kunnen worden gedeeld (behoudens privacy) om gezamenlijk met partners uit het veld de doelen binnen het sociaal domein te kunnen behalen, maar ook om informatie te kunnen genereren om hierop te sturen. Door verbindingen te leggen aan de "achterkant", wordt het integraal (ontschotten) verlenen van informatie, advies en toeleiding aan de "voorkant/poort" mogelijk. De pilot moet aantonen of deze wijze van werken een betere dienstverlening oplevert en daarnaast de processen ook efficiënter laat verlopen. Dit levert meteen informatie op over de manier hoe we informatie willen ontsluiten naar de voorkant en hoe we willen verwijzen naar oplossingen gebaseerd op eigen kracht en zelfredzaamheid.

De website van de gemeente Haarlem is de plek waar de informatie wordt ontsloten. De praktijkplaats Informatievoorziening en de ontwikkeling van de nieuwe website zijn één- op- één op elkaar aangesloten. Het wordt niet naast elkaar ontwikkeld. In het contentonderzoek wordt ook meegenomen in hoeverre we websites die nu onder "zorgloket" staan kunnen integreren.

Met partners wordt een werkwijze ontwikkeld om inwoners van Haarlem digitaal vaardiger te maken. Dit geeft professionals handvatten om te verwijzen naar eigen kracht oplossingen en geeft (kwetsbare) inwoners van Haarlem een middel om de regie te nemen.

Resultaten van de afgelopen weken:

- Zowel met in- als externe partners zijn de criteria voor de "ingang" besproken, zoals de-1-loket-gedachte, vraag-achter-de vraag vinden, objectief en betrouwbaar.
- Externe partners hebben aangegeven samen te willen werken om de informatie, advies en doorgeleidingsfunctie uit te willen voeren onder regie

van de gemeente. Deze samenwerking en de randvoorwaarden daarvoor worden onderzocht.

- In samenwerking met de praktijkwerkplaats Hulp bij het huishouden is de keten van ingang tot een voorziening besproken. Het verkrijgen van een compleet burgerbeeld bij de ingang is van cruciaal belang om het juiste arrangement aan te bieden, het zogenaamde zelfredzaamheidsprofiel. Wanneer hulp bij het huishouden onderdeel is van het arrangement, biedt dit profiel input voor het bieden van maatwerk. Dit zelfredzaamheidsprofiel biedt ook houvast bij andere voorzieningen zoals begeleiding.

Praktijkwerkplaats: stimuleren en faciliteren van vrijwillige inzet

Het doel van deze praktijkwerkplaats is het ontwikkelen van een integrale aanpak waarmee Haarlemmers enerzijds beter gefaciliteerd worden om, waar mogelijk, zelf oplossingen voor problemen te vinden in hun eigen of een buurtnetwerk en anderzijds gefaciliteerd worden om zich in te zetten als vrijwilliger voor (buurt)bewoners of maatschappelijke organisaties. Daarnaast wordt in deze praktijkwerkplaats optimalisering van de (samen)werking van organisaties, die vrijwilligers faciliteren, beoogd.

Dit is noodzakelijk omdat we met minder financiële middelen effectieve en kwalitatieve hulp en zorg kunnen organiseren die aansluit bij de (on)mogelijkheden van de inwoners van Haarlem. Het betekent dat Haarlemmers moeten worden gestimuleerd en gefaciliteerd om waar mogelijk op eigen kracht, zelfredzaam te zijn en actief burgerschap te tonen om anderen te ondersteunen.

Om dit vorm te geven, heeft deze praktijkwerkplaats vijf trajecten:

1. Versterken van samenwerking tussen verschillende vormen van vrijwillige inzet.
2. Randvoorwaarden creëren om vrijwillige inzet mogelijk te maken
3. Ontmoeting en vitale (buurt)netwerken faciliteren
4. Stimuleren dat professionals en vrijwillige inzet nog beter in elkaars verlangde ingezet kunnen worden.
5. Stadsbreed uitvoeren van BUUV

Stand van zaken

De afgelopen periode is in verkennende gesprekken bij partners getoetst of zij aanvullingen en correcties hebben op de inhoud van de uitvoeringsnota. Hieruit zijn geen belangrijke koerswijzigingen gekomen.

In de week van 17 september hebben carrouselbijeenkomsten plaats gevonden voor vijf thema's binnen vrijwillige inzet: 1. vrijwilligers en professionals werken in elkaars verlengde; 2. mantelzorg; 3. ontmoeting als voorwaarde voor vrijwillige inzet; 4. randvoorwaarden voor vrijwillige inzet; 5. centrale front office voor vrijwillige inzet.

Aan partners in de stad is gevraagd om de doelen en thema's te verrijken, oplossingen aan te dragen en aan te geven welke bijdragen zij kunnen leveren de komende jaren aan het behalen van gestelde doelen.

Ondertussen wordt gewerkt aan een afwegingskader zodat straks keuzen gemaakt kunnen worden voor het plan van aanpak voor vrijwillige inzet.

De resultaten van de carrouselbijeenkomsten en de hoofdlijnen en keuzen die voorliggen worden eind oktober getoetst in een expertmeeting met partners en deskundigen.

Voor BUUV wordt een programma van eisen opgesteld voor de inbedding bij partners in de stad. Dit najaar wordt dit voorgelegd aan alle partners van BUUV.

Vervolgstappen voor inbedding worden in dit overleg besproken.

Vanuit andere gemeenten blijft interesse voor het inzetten van BUUV. De mogelijkheden en voorwaarden hiervoor zijn nu grotendeels in beeld. Inmiddels worden ook concrete stappen gezet in de richting van samenwerking met de eerste gemeente.

Bij voetbalclub Olympia start een pilot met ondersteuning van het Centrum Maatschappelijke Ontwikkeling Flevoland, subsidie van ZonMw en samenwerking met onder andere het CJG. De pilot is gericht op 'versterking van de pedagogische civil society'. Bij Olympia spelen verschillende problemen met voetballende jeugd, zoals veelvuldig wegblijven van de training, negatieve invloed op de sfeer en ander lastig te corrigeren gedrag. Aan de hand van deze concrete casuïstiek wordt verkend of problemen dicht bij de bron en met behulp van vrijwillige inzet en waar nodig professionele ondersteuning aangepakt kunnen worden. Met de vrijwilligers die betrokken zijn bij Olympia wordt geïnventariseerd waar zij zelf problemen ervaren en waarop zij ondersteuning zouden willen krijgen.

In deze pilot komen twee lijnen samen:

- Het versterken van de pedagogische Civil Society is een belangrijke doelstelling van de transitie Jeugd.
- In de praktijkwerkplaats Vrijwillige inzet wordt beoogd om bestuurders en voetbalcoaches (vrijwilligers) handvaten te geven zodat zij bij signalen of vragen kunnen terugvallen op professionals.

De gekoppelde onderzoeksvraag is dan ook: welke professionele ondersteuning kan bijdragen aan het aanpakken van deze jeugdproblemen zodat vrijwilligers bij Olympia gemotiveerd blijven en jeugdproblemen binnen een natuurlijke context gesignaleerd worden en aangepakt kunnen worden met vrijwillige inzet en waar nodig professionele ondersteuning.

Resultaten van de afgelopen weken:

1. Met collega's van hoofdafdelingen Wijkzaken, Stadszaken, Sociale Zaken en Dienstverlening zijn de uitkomsten gedeeld van de carrouselbijeenkomsten met maatschappelijke partners over bovengenoemde vijf thema's. Voor deze thema's is nu een gedeeld inzicht over probleem, doel en oplossingsmogelijkheden.
2. Met drie directeurs en enkele collega's zijn criteria en denkrichtingen verkend op basis waarvan besluitvorming kan plaatsvinden over de oplossingen die we voor vrijwillige inzet zien om gestelde doelen in de praktijkwerkplaats te bereiken.

3. Met collega's van WWGZ is een goede start gemaakt om inzicht te krijgen in de prestatie en subsidieafspraken voor vrijwillige inzet, zodat besluitvorming en nieuwe prioriteiten vanuit (financieel) inzicht in de huidige situatie tot stand komen.

Praktijkwerkplaats: hulp bij het huishouden

In deze praktijkwerkplaats wordt uitgewerkt op welke wijze hulp bij het huishouden in alle categorieën de komende jaren uitgevoerd gaat worden. Wij willen hierbij hulp bij het huishouden laten aansluiten op de basisinfrastructuur zelfredzaamheid. Mensen worden in staat gesteld hun ervaren problemen bij het voeren van een huishouden, zoveel als mogelijk zelfstandig op te lossen. Waar mogelijk gaat de gemeente het regelen niet meer overnemen. Voor mensen waarvoor deze basisinfrastructuur niet afdoende is, blijft maatwerk beschikbaar. Het gaat dan om mensen met (tijdelijk) regieverlies.

Stand van zaken

Het project dat in mei met zorgaanbieders is gestart om te onderzoeken of uitkeringsgerechtigden ingezet kunnen worden voor hulp bij het huishouden heeft een eerste resultaat opgebracht. Drie uitkeringsgerechtigden hebben de opleidings- en proefperiode van drie maanden met succes doorlopen. In september hebben zij een aanstelling gekregen bij de ViVa! zorggroep. Ook met andere aanbieders starten binnenkort projecten voor inzet van uitkeringsgerechtigden.

Daarnaast wordt op dit moment onderzocht:

- Hoe kan meer maatwerk geboden worden?
- Hoe kunnen eigenkracht voorzieningen naast professioneel aanbod worden ingezet?

Een pilot wordt voorbereid om in de praktijk te toetsen hoe het meest efficiënt een combinatie van eigen kracht en (individuele) voorzieningen kan worden gemaakt. Hierbij richten wij ons in eerste instantie op de eenvoudigste vorm van hulp bij het huishouden (categorie 1). Tevens wordt in deze pilot gekeken naar de efficiëntie voordelen om dit wijkgericht op te pakken.

De verwachting is dat deze pilot kan bijdragen aan het realiseren van de besparingsdoelstelling.

Op basis van indicatiestellingen heeft een analyse plaatsgevonden van de cliënten in categorie III van hulp bij het huishouden over de aard van de beperking en de verleende zorg.

De resultaten van deze analyse worden betrokken bij de voorbereidingen van de inkoop van hulp bij het huishouden vanaf eind 2012.

Het is de bedoeling dat deze inkoop gezamenlijk met de regio Zuid-Kennemerland plaatsvindt. Met de voorbereidingen van het inkoopproces is dan ook in regioverband begin gemaakt.

Praktijkwerkplaats: fysieke infrastructuur wonen, welzijn en zorg

Om Haarlemmers zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen en actief en zelfredzaam te laten zijn, is een basisinfrastructuur van geschikte woningen en zorg- en welzijnsvoorzieningen nodig. Aan de gemeente wordt, in samenwerking met corporaties, een regisserende rol toebedeeld als het gaat om de ruimtelijke spreiding van woonvoorzieningen (zowel zelfstandig als intramuraal) en maatschappelijke voorzieningen in de stad op basis van vraagsturing. Daarbij hoort een meer beleidsmatige sturing op de aard en omvang van spreiding van voorzieningen gekoppeld aan efficiënt ruimtegebruik.

Het realiseren van een efficiënte en effectieve ruimtelijke spreiding van woon- en maatschappelijke voorzieningen, op basis van de meerjarige ontwikkelingen in de behoefte van bewoners en maatschappelijke organisaties. Dit vormgegeven vanuit een regierol door de gemeente. Het betreft een gezamenlijke opgave voor:

- de voorraad voor specifieke doelgroepen (waaronder ouderen) geschikte woningen;
- de ontwikkeling van woonservicegebieden;
- de spreiding van zorg- en welzijnsvoorzieningen over de stad en de regio Zuid Kennemerland;
- het multifunctionele gebruik van zorg- en welzijnsvoorzieningen.

Stand van zaken

Op 3 oktober jl. zijn ruim 50 professionals van woningcorporaties, zorginstellingen, eerstelijnszorg, welzijn en gemeenten bij elkaar gekomen om van gedachten te wisselen over de gezamenlijke opgave op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Tijdens de bijeenkomst is een analyse gepresenteerd van de toekomstige ontwikkeling van vraag en aanbod van wonen, zorg- en welzijnsvoorzieningen. Uit de analyse voor Haarlem kwamen tien aandachtsgebieden naar voren. De analyse werd herkend, is verrijkt en aangevuld en bood voor sommigen ook nieuwe inzichten. De analyse werd gezien als een goed middel om gezamenlijk het gesprek aan te gaan over de toekomstige opgave op het gebied van wonen, welzijn en zorg. In een deelsessie werd daar alvast een voorschot op genomen. Van verschillende zorg- en welzijnsvoorzieningen werd geconcludeerd dat deze meer in samenhang en in wijken georganiseerd zou moeten worden. Het concept van het woonservicegebied kan hierbij helpen. Van belang is dat professionals in de wijk elkaar kennen en niet alleen oog hebben voor beperkingen en problemen, maar ook voor de mogelijkheden van mensen en hun sociale netwerken. Tot slot is een nieuw samenwerkingsmodel besproken: een verbreding en integratie van bestaande (bestuurlijke) overleggen tussen zorginstellingen, eerstelijnszorg, corporaties en gemeenten in de regio. Op de bijeenkomst is afgesproken ook welzijnsorganisaties te vragen een vertegenwoordiger af te vaardigen naar dit overleg.

Aan de hand van onder meer deze gegevens starten we een haalbaarheidsonderzoek en implementatieplan naar woonservicegebieden. In regionaal verband willen Haarlem en Heemstede samen een pilot starten. Wij hebben hiervoor een subsidieaanvraag ingediend bij de Provincie Noord Holland in het kader van de Provinciale Sociale Agenda. Deze onderzoeken presenteren we in december opdat

betrokken partijen een definitief besluit kunnen nemen over de concrete uitvoering van de pilots.

Het wordt duidelijk dat burgers ook zelf meer verantwoordelijkheid moeten dragen om langer zelfstandig te blijven wonen. Ook al om de uitgaven voor woningaanpassingen beheersbaar te houden. Hiertoe kan de gemeente verschillende sturingsmechanismen ontwikkelen, waaronder het herijken van de Wmo-verordening als het gaat om de woningaanpassingen.

Het thema Wonen, welzijn en zorg is inmiddels regionaal verankerd in het Regionaal Actieprogramma Wonen en de Regionale Sociale Agenda die momenteel wordt voorbereid in opdracht van de Provincie.

Praktijkwerkplaats: wijkcoaches in de Boerhaavewijk

Doelstelling van deze praktijkwerkplaats is om de kwaliteit van hulp en zorg voor kwetsbare burgers - in het bijzonder zij die kampen met meervoudige problematiek - te borgen. Hierbij wordt gestreefd naar een herschikking van de verhoudingen tussen burgers, maatschappelijke organisaties en de gemeente. Uitgangspunt is het aanspreken op eigen kracht en het vormen en inzetten van een sociaal netwerk. Focus van de praktijkwerkplaats is de inzet van wijkcoaches die 'outreaching' werken en achter-de-voordeur kwetsbare burgers ondersteunen om versnippering en overlap van professionele hulp en zorg tegen te gaan en zelfredzaamheid te vergroten.

Stand van zaken

Het team Wijkcoaches heeft in de afgelopen periode bij 530 adressen in de Boerhaavewijk aangebeld en met 283 bewoners gesproken. Bij een op de zes mondde dit gesprek uit in een of meer vervolcontacten. Daarnaast zijn de wijkcoaches via meldingen door hulpverleners, politie, corporaties, vrijwilligersorganisaties, alerte buurtbewoners etc. in contact gekomen met bewoners. Dit heeft geleid tot 57 casussen waarvan er inmiddels al 12 met succes zijn afgesloten. Bij een kwart van de casussen gaat het om huurschulden in combinatie met andere financiële problemen. In een aantal gevallen gaat dit hand in hand met werkloosheid, psychiatrische of psychosociale problemen, verslaving of een verstandelijke beperking. Andere problemen die de wijkcoaches vaak achter de voordeur aantreffen, liggen in de sfeer van opvoeding, relaties, verwaarlozing, isolement of bewoners die onvoldoende (taal)vaardig zijn waardoor ze zich gewoon niet redden.

De laatste tijd is de aandacht naast de huisbezoeken ook gericht op het uitwerken en ontwikkelen van methodiek, registratie en werkwijze, coaching en training van het team, en inbedding van deze werkwijze in het veld (intern en extern: draagvlak, committent, werkafspraken). Verder wordt sinds september hard gewerkt aan de voorbereiding en uitvoering van het evaluatieonderzoek (terug- en vooruitblik op de functionaliteit van de wijkcoaches).

In de stad zijn andere, vergelijkbare initiatieven in ontwikkeling: bijvoorbeeld de CJG coaches. We volgen deze ontwikkeling en werken samen om te zorgen voor

goede afstemming van de initiatieven. Zie ook ‘samenwerking wijkcoaches’ onder decentralisatie jeugdzorg.

Praktijkwerkplaats: wijkservice

Deze praktijkwerkplaats geeft invulling aan het idee voor een eventuele ‘verplichte wederkerigheid/tegenprestatie’ van uitkeringsgerechtigden. Dit moet gezien worden als een aanvulling op bestaande initiatieven zoals de Formulierenbrigade en Zorg in de buurt. Er wordt uitdrukkelijk samengewerkt met betrokken organisaties en partners. De doelstelling van deze praktijkwerkplaats is om uitkeringsgerechtigden wijkgericht vrijwillig te bemiddelen op het gebied van woon, zorg en service.

Stand van zaken

De opmerkingen vanuit de stuurgroep op het concept-projectplan zijn verwerkt in de uitgangspunten voor de business case. Het verfijnen van het projectplan, de begroting en een aanzet voor de business cases heeft plaats gevonden in de versnellingskamers. Een definitief projectplan komt spoedig in de stuurgroep.

Praktijkwerkplaats: signalering

Tijdige signalering is een belangrijk onderdeel van preventie. Signalering begint met de waarneming van significante veranderingen bij een zelfstandig wonende kwetsbare burger. Naast signalering door professionals (huisarts, zorginstelling, maaltijdvoorziening) gaat het in het merendeel van alle gevallen om een signaal in het eigen netwerk: familie, kerk, club of bijvoorbeeld in het vriendschappelijk ouderenbezoek. De waarde van deze signalering valt of staat met goede informatievoorziening en de mogelijkheid van vervolgstappen.

Stand van zaken

Sinds juni 2012 wordt het onderwerp signalering opgepakt in een praktijkwerkplaats. Het doel is om de signalering op cliëntniveau voldoende te borgen. De zomerperiode is gebruikt om de projectgroep samen te stellen. Vanaf september wordt gewerkt aan het opstellen van een uitvoeringsprogramma signalering 2013 (plan van aanpak). Hierbinnen zijn twee sporen:

- optimaliseren van de huidige situatie;
- experimenteren met nieuwe vormen, processen en oplossingsrichtingen.

Recent zijn beelden over signalen, mogelijke signaleerders en processen tussen professionals gedeeld. Met de projectgroep bestaande uit in- en externe collega's vanuit onder andere WMO, jeugd, welzijn, sociale zaken, politie en woningcorporaties is het veld van potentiële signaleerders (zowel burgers als professionals) inzichtelijk gemaakt. Er is gesproken over de vraag wat we verstaan onder een signaal en ook over soorten signalen. Vervolgens kwam aan de orde waar signalen terechtkomen en zijn knelpunten benoemd. De klankbordgroep toetste de eerste inventarisatie en probleemanalyse en vulde deze aan. Vervolgstappen zijn het verder uitwerken van verbeteringen en oplossingsrichtingen. Met de project- en klankbordgroep wordt verder gewerkt aan de eindrapportage inclusief implementatieplan 2013 (gereed in november 2012).

BIJLAGE 2 BIJ BRIEF 2012/415244

Voortgangsrapportage Kans en Kracht

Inleiding

Het programma 'Kans en Kracht', dat de koers bepaalt voor de transitie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZaWe) gaat een nieuwe fase in. Het eerste jaar, met nog krap drie maanden te gaan, is gebruikt voor het effectueren van de programmastructuur, het uitvoeren van de projecten en voor het uitdragen van waar Kans en Kracht voor staat. Kans en Kracht gaat uit van eigen kracht, verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid. Voor klanten én voor medewerkers. De tweede fase van Kans en Kracht behelst de daadwerkelijke transitie van SoZaWe en wordt gekenmerkt door de implementatie van de Nieuwe Organisatie SoZaWe. De verwachting is dat met afronding van een groot deel van de huidige projecten van Kans en Kracht de structuur van het programma er ook anders uit komt te zien.

Kans en Kracht staat niet op zichzelf, maar wordt uitgevoerd in een dynamische omgeving. Het afgelopen jaar heeft zich gekenmerkt door diverse ontwikkelingen, zowel intern als extern. Van grote invloed zijn onder andere:

- de val van het kabinet en het controversieel verklaren van de Wet Werken naar Vermogen,
- de ontwikkelingen in het sociaal domein en het maken van "verbinding" tussen Samen voor elkaar en Kans en Kracht,
- de concern brede ontwikkelingen op weg naar een kleine, hoogwaardige en flexibele organisatie en
- het proces op weg naar een uitwerkingsplan voor de Nieuwe Organisatie SoZaWe en hoe dat leeft in de organisatie.

Stand van zaken van de projecten

Het grootste deel van de projecten bevindt zich in de afrondende fase en/of implementatiefase. Alleen het project Werkplein en E-dienstverlening hebben een doorlooptijd tot in 2013. Het project Paswerk is uit het programma Kans en Kracht gehaald en wordt door de afdeling Beleid van SoZaWe in samenwerking met Paswerk opgepakt. De reden daartoe is dat de opdracht met betrekking tot Paswerk (zoals geformuleerd in het Strategisch Bedrijfsplan) al een stuurgroep als opdrachtgever heeft. Het project werkgeversdienstverlening is opgenomen in het project Werkplein, omdat het vormgeven van de werkgeversdienstverlening een wettelijke vereiste is in de nieuwe SUWI wetgeving. De SUWI wetgeving wordt uitgevoerd in het project Werkplein.

Werk!

Het project Werk! en de daarmee samenhangende nota Werk! is de opvolger van de Wet Werken naar Vermogen (WWNV). Enkele van de beleidsmatige aspecten die voorzien waren in de WWNV worden in dit project verder opgepakt. De principes van Kans en Kracht, Samen voor elkaar en de WWNV vormen de basis voor de nota Werk!. Het doel is om een Haarlemse visie op de arbeidstoeleiding van en werkgelegenheid voor mensen met een WWB-uitkering te geven. Daarnaast wordt

beschreven hoe de beschikbare middelen worden ingezet om een bestandsdaling WWB-klienten te realiseren en wordt een kader geboden voor uitvoering en aansturing van partners in/door de Nieuwe Organisatie SoZaWe.

De nota Werk! bevat in elk geval de volgende elementen:

- Keuze voor invoering tegenprestatie.
- Rol van derden, waaronder Paswerk, bij de toeleiding naar werk van WWB-klienten, de financiering hiervan en de sturing op hun inzet.
- Relatie met partners in de stad waar WWB-klienten activiteiten uitvoeren die niet direct gericht zijn op toeleiding naar werk.
- Monitoren van resultaten en effecten.
- Inzet van instrumenten zoals SROI en loonkostensubsidie.
- Relatie met werkgevers.

De raadsbehandeling van de nota Werk! is voorzien voor 29 november 2012. De implementatie na vaststelling maakt vooralsnog onderdeel uit van de projectopdracht en volgt daarmee in januari 2013.

Werkplein en werkgeversdienstverlening

De fysieke realisatie van het Werkplein op de Zijlsingel is voorzien in juni 2013. Het project Werkplein betreft de uitvoering van de onderdelen uit de nieuwe SUWI wetgeving over het Werkplein en een voorstel voor de dienstverlening op het Werkplein. De dienstverlening op het Werkplein is vorm gegeven in het uitwerkingsplan De Nieuwe Organisatie (DNO). De implementatie daarvan vindt eveneens plaats binnen het project DNO.

De verplicht uit te voeren onderdelen van de SUWI wetgeving worden in het najaar opgepakt in werkgroepen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met het UWV. Het betreft onder andere de complementaire dienstverlening en een marktbeperkingsplan inzake de werkgevers. Een werkgroep huisvesting houdt zich tot juni 2013 bezig met de werkzaamheden die SoZaWe op de locatie Werkplein gaat uitvoeren en welke partners daarbij een meerwaarde vormen. Hierbij is aandacht voor de regiogemeenten.

Activerend minimabeleid

De nota Samen voor elkaar: groeien naar financiële zelfredzaamheid is een belangrijke beleidsstap op weg naar die andere overheid waar we in Kans en Kracht voor staan. Een overheid die burgers daadwerkelijk faciliteert op weg naar zelfredzaamheid. Dat betekent dat we de instrumenten en middelen die we hebben in het kader van het minimabeleid tegen het licht hebben gehouden en op een andere manier gaan inrichten en gebruiken. De nota is inmiddels in de commissie Samenleving besproken. 1 November dient de raadsbehandeling plaats te vinden. Communicatie richting doelgroep start direct na besluitvorming door de raad.

De volgende onderdelen van het minimabeleid zijn aangepast en/of uitgewerkt en aangeboden ter besluitvorming:

- Wijzigingsverordening participatie schoolgaande kinderen Wet werk en bijstand.
- Verordening langdurigheidstoelage.

- Overzicht wijzigingen ziektekostenvergoedingen bijzondere bijstand, per 1 januari 2013.
- Aangepaste regeling Chronisch zieken, per 1 januari 2013.
- Aangepaste beleidsregel langdurigheidstoelage, per 1 januari 2013.
- Advies SoZaWe-raad.
- Antwoord B&W aan SoZaWe-raad.
- Persbericht.

Nog uit te werken:

- Communicatie ziektekostenverzekering, direct na definitieve besluitvorming.
- Uitwerking studiefonds, voor 1 januari 2013.
- Uitwerking regeling onderwijsondersteuning, voor 1 januari 2013.
- Uitwerking website, voor 1 januari 2013.

De implementatie van het activerend minimabeleid dient voor het einde van het jaar te zijn afgerond. Daarmee is het project activerend minimabeleid voltooid.

Handhaving

De nota Handhaving is 11 oktober aangenomen door de raad. Met de implementatie is de projectleider inmiddels begonnen. Vragen die daarbij spelen zijn hoe zorgen we er voor dat handhaving breed in de organisatie gedragen én uitgevoerd gaat worden, hoe organiseren we groepsvoorlichting voor WWB-klienten na 1 januari, en hoe positioneren we terugvordering in het servicecentrum? Het project Handhaving is op 31 december 2012 voltooid. De verwachting is dat na 1 januari 2013 nog drie maanden nodig zijn voor volledige implementatie. Die drie maanden kunnen worden meegenomen in de implementatie DNO.

Schulddienstverlening

De nota schulddienstverlening was de eerste Kans en Kracht-nota vanuit de projecten die door de raad is aangenomen. De implementatie van de nieuwe werkwijze van schulddienstverlening is volledig afgerond op 15 oktober 2012.

De uitvoering van de motie Jongeren en Schulden ligt op schema. In samenwerking met een klankbordgroep wordt aan een beleidsnota gewerkt, waarin uiteen wordt gezet hoe de dienstverleningsketen voor jongeren met financiële problemen wordt georganiseerd en wie wat in de keten doet. Uitgangspunt van die beleidsnota is een praatstuk, waarin de dienstverlening en inzet van de gemeente zelf uiteen wordt gezet. Het overleg met de klankbordgroep is erop gericht om de overige schakels van de keten concreet te maken. De nota wordt naar verwachting eind november, begin december aan de raad aangeboden.

Vanaf 1 januari 2013 wordt er een pilot uitgevoerd vanuit de Praktijkwerkplaats Informatievoorziening en het project E-dienstverlening met het klantvolgsysteem Mens Centraal bij de afdeling Schulddienstverlening. Een tastbaar resultaat van de samenwerking binnen Kans en Kracht en Samen voor Elkaar.

E-dienstverlening

Alle aanvragen (minstens 80 %) die een burger bij SoZaWe kan doen moet die persoon via internet kunnen aanvragen. Daarna moet die aanvraag geautomatiseerd verwerkt worden waarbij zoveel mogelijk gegevens automatisch van het ene systeem in het andere systeem moet kunnen worden overgenomen.

Om bovenstaand doel te halen is een aantal deelprojecten opgestart, namelijk:

- Erow en Stekker4 (werkplein, UWV);
In het project Erow wordt het aanvragen van een WWB-uitkering via een web-formulier afgedekt (inclusief hergebruik van gegevens) en in het project Stekker4 wordt het gebruik van verschillende applicaties van het UWV toegankelijk gemaakt. Medio november gaan we hiermee werken.
- Optimalisatie GWS (werkprocessen);
Vanuit efficiency oogpunt wordt GWS onder handen genomen. Het doel is om de werkprocessen te optimaliseren en, waar het kan, rapportage mogelijkheden binnen GWS te gebruiken zodat de klantmanager minder tijd kwijt is met rapporten schrijven en tegelijkertijd de kwaliteit van de opgeslagen klantinformatie beter wordt. Eind oktober is dit project afgerond.
- Digitaal loket (web-formulieren) en zelfbedieningszuil (formulieren);
Het digitale loket en de zelfbedieningszuil moeten het mogelijk maken dat onze producten via de digitale weg aan te vragen zijn. Doordat het budget van ICT veranderd is zal dit project naar verwachting pas eind 2013 gerealiseerd zijn.
- Informatievoorziening (Sociaal domein);
Bij het project Informatievoorziening brengen we de informatiestromen en informatiebehoeftes van de verschillende afdelingen en gebruikers (medewerkers) in kaart en hergebruiken we daar waar mogelijk de reeds beschikbare klantgegevens zoals de verschillende aanvragen en het vormen van een klantbeeld. Voor de afdeling Schulddienstverlening wordt aan een pilot gewerkt die in november tot besluitvorming moet leiden. Verdere ontwikkeling vindt plaats in 2013.

Financiën en Bedrijfsvoering

Binnen het project Bedrijfsvoering/financiën zijn vier onderdelen te onderscheiden:

1. Het budgethouderschap
2. Contractmanagement/Dashboard
3. Kwaliteitszorgsysteem
4. Jaarrekening

Ad 1. Budgethouderschap

De nadruk op het budgethouderschap wordt steeds intensiever. Niet alleen wordt van de budgethouder meer verwacht maar ook vaker. Het bedrijfsbureau krijgt een meer ondersteunende dan uitvoerende rol hierin. In dat kader zijn 'hard closes' (verantwoording over bepaalde periodes) dit jaar voor het eerst ingesteld. En dit zal een structureel vervolg krijgen. De werkwijze hiervan is nog in ontwikkeling en zal ook beschreven moeten worden.

Ad 2. Dashboard

Het gemaakte dashboard is deels gebaseerd op de (oude) uitgangspunten WWNV. Hierdoor en door gewijzigde taken is het dashboard nu al werkbaar maar nog volop in de steigers voor 2013. Als instrument is het inzichtelijk en goed bruikbaar gebleken.

Ad 3. Het kwaliteitszorgsysteem.

Het kwaliteitszorgsysteem wordt langzaam gevuld met de werkbeschrijvingen en instructies. Door intensievere controle op de jaarrekening en introductie van de hard close zijn er meer processen die nauwsluitend moeten worden beschreven en geborgd. Dit kan echter nog niet worden vastgelegd, omdat deze nieuwe processen nog uitontwikkeld moeten worden.

Ad 4. Jaarrekening

Haarlem stuurt sterker en meer op de uitgaven. Niet alleen in de jaarrekening maar ook tussentijds drie keer per jaar. Dat heeft zijn effect op de gehele bedrijfsvoering. Het project Financiën en Bedrijfsvoering wordt opgeleverd op 31 december 2012. Momenteel vindt er gemeentebreed een koerswijziging plaats met betrekking tot de bedrijfsvoering. Dat heeft ook op SoZaWe en op het project Financiën en Bedrijfsvoering effect. In het najaar wordt duidelijk hoe deze veranderingen in 2013 verder worden opgepakt.

De Nieuwe Organisatie (DNO)

Het uitwerkingsplan van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is inmiddels aangeboden voor advies aan de Ondernemingsraad. Op 9 oktober heeft het college van B en W een voorgenomen besluit genomen over de uitwerkingsplannen van de reorganisaties. Naar aanleiding van het OR-advies en in het kader van draagvlak en zorgvuldigheid heeft het college nog geen definitief besluit genomen. De hoofdlijnen en inrichtingsprincipes van de uitwerkingsplannen, die niet ter discussie staan, worden met het voorgenomen besluit vastgesteld. De definitieve uitwerkingsplannen zullen op latere datum, na definitief advies van de OR, worden vastgesteld. Het implementatieplan voor De nieuwe Organisatie is gereed. Dit implementatietraject moet de transitie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid handen en voeten geven. Daarmee komt Kans en Kracht in een nieuwe fase.

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie samenleving

Datum 5 juli 2012
Ons kenmerk 2012/272589
Contactpersoon P Platt
Doorkiesnummer 023- 511 34 84
E-mail plattp@haarlem.nl
Bijlage(n) 1
Onderwerp bespreking onderzoeksresultaten: "regeling aanmelding en plaatsing van leerlingen voor de brugklas V.O. in de Haarlemse regio

Geachte leden,

In maart 2012 heb ik u toegezegd een onderzoek te doen naar de regeling voor aanmelding en plaatsing van leerlingen voor de brugklas van het Voortgezet Onderwijs in de Haarlemse regio. De opzet en toepassing van de regeling "aanmelding en inschrijving" is onderdeel van de Lokale en Regionale Educatieve Agenda (L.E.A./R.E.A.). De besturen van de scholen voor voortgezet onderwijs in de omschreven regio garanderen gezamenlijk, dat alle leerlingen die zich aanmelden voor de brugklas voor de onderwijstypen: gymnasium, atheneum, havo of vmbo die in bovengenoemd gebied aanwezig zijn, kunnen worden geplaatst om tegemoet te komen aan de vrije schoolkeuze. In het kader van het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs zijn afspraken gemaakt tussen de gemeente en de schoolbesturen om via een regeling te voorkomen dat er sprake is van leegstand en/of noodlokalen.

In het onderzoek wordt gekeken naar de huidige regeling, mogelijke alternatieven hiervoor en de voor- en nadelen van verschillende regelingen. Ook worden ervaringen van ouders en leerlingen bij dit onderzoek betrokken. Hiernaast wordt ook advies van schoolbesturen ten aanzien van de huidige en alternatieve regelingen gevraagd. En wordt stilgestaan bij de rol van de lokale overheid bij deze verschillende regelingen.

In het onderzoek worden daarom de volgende drie onderzoeksvragen beantwoord:

1. *In hoeverre worden de doelen van de regeling in de regio Haarlem gehaald?*
Uitgangspunt is dat de schoolbesturen in de regio garanderen dat leerlingen die zich in de regio aanmelden voor gymnasium, atheneum, havo of vmbo kunnen worden geplaatst. Doelen zijn: onderlinge afstemming en afspraken tussen schoolbesturen bij overaanmelding, transparantie over de wijze van



Haarlem

2

aanmelding, transparantie over de scholen waar nog plek is bij overaanmelding, heldere eenduidige communicatie naar buiten.

2. *Welke alternatieven voor de huidige Haarlemse regeling zijn mogelijk?*
Om op deze hoofdvraag antwoord te kunnen geven, zijn antwoorden op de volgende deelvragen van belang: In hoeverre spelen gemeenten een rol bij de afspraken die elders in het land worden gemaakt? In hoeverre worden afspraken gemaakt? Hoe worden afspraken vormgegeven? Wat blijkt uit de evaluaties? Wat zijn voor- en nadelen van de afspraken/ de regeling? In hoeverre zijn er ervaringen met 'gewogen' loting (waarin cito-scores of schoolresultaten een rol spelen bij plaatsing)? Wat zijn belangrijke randvoorwaarden?
3. *Wat zijn meningen en ervaringen van ouders en leerlingen in de Haarlemse regio?*
Hoe hebben zij de loting beleefd en wat zijn hun ervaringen op de school van tweede keuze?

De Commissie Samenleving heeft ingestemd met de opzet van het onderzoek.

Mevrouw Henriette van de Pol heeft deze week het rapport met de onderzoeksresultaten over de "regeling en plaatsing van leerlingen voor de brugklas V.O. in de Haarlemse regio" opgeleverd.

Ik wil graag tijdens de vergadering op 12 juli met u van gedachten wisselen over de inhoud van dit rapport en uw reactie horen op de aanbevelingen. Mevrouw Van der Pol is aanwezig om een toelichting te geven.

De opbrengst van het overleg in de commissie zal ik dan bespreken met de schoolbesturen. In het kader van de Lokale en Regionale Educatieve Agenda hebben de gemeentebesturen en de schoolbesturen voor Voortgezet Onderwijs in de regio Zuid-Kennemerland vastgelegd dat hierin een gezamenlijke verantwoordelijk wordt genomen. In oktober verschijnt het Brugboek voor de leerlingen van groep 8 waarin alle informatie staat die zij nodig hebben om tot een keuze te komen voor het Voortgezet Onderwijs. In het Brugboek is de regeling voor aanmelding en inschrijving opgenomen, waardoor de eventuele door u gewenste aanpassingen tijdig aangegeven moeten worden.

Met vriendelijke groet,

Jan Nieuwenburg

Bijlagen bij Startnotitie 'Regeling aanmelding en plaatsing van leerlingen voor de brugklas van het voortgezet onderwijs in de Haarlemse regio'

Leidende vraag is: Welke regeling hanteren andere regio's en hoe gaat men er in de praktijk mee om?

Achtereenvolgens worden de regelingen beschreven van de regio's Zaanstad, Zeist en Amsterdam. De indeling is globaal als volgt:

- Achtergrond
- Voorwaarden
- De regeling
- Ervaringsgegevens

Citaten staan cursief gedrukt.

Zaanstad

Bron: Telefonisch interview Annet Hoeksema, OVO Zaanstad, o.a. coördinator aanmeldprocedure VO en voorzitter werkgroep digi-POVO, 8 mei 2012

Achtergrond

Voor het VMBO geldt een centrale digitale aanmelding door het BO bij OVO Zaanstad. OVO Zaanstad is de afkorting van Openbaar Voortgezet Onderwijs Zaanstad. OVO Zaanstad is een omvangrijke onderwijsorganisatie met in totaal ca. 5600 leerlingen en 700 medewerkers. Voor HAVO en VWO melden leerlingen zich op de scholen aan. Binnen de Zaanse regio is het zo georganiseerd, dat het VMBO-t onderdeel is van de VMBO-scholen en niet van de scholengemeenschappen met HAVO en VWO. Opmerkelijk is dat in deze regio vooral VMBO-adviezen worden gegeven, in mindere mate HAVO/VWO. Het aantal VMBO-adviezen neemt toe, ten koste van het aantal HAVO-adviezen. De 'afstroom' vanuit de HAVO is de laatste jaren afgenomen.

Leidraad is dat de gemeente geen leegstand financiert. Het OVO geeft aan dat de gemeente stelt: "*Wij financieren geen leegstand, als jullie als besturen zorgen voor een gelijkmatige spreiding*". Er ligt een huisvestingsconvenant aan de verdeling binnen het VMBO ten grondslag.

In deze regio tekent zich geen stabiel patroon af van min of meer populaire scholen over de jaren heen. Het is elk jaar een verrassing hoe het uitpakt. Een school die drie jaar geleden nog erg populair was, heeft dit jaar moeite om de klassen vol te krijgen. Er is weinig concurrentie tussen de scholen onderling.

De gemeente speelt geen rol bij de aanmeldingsprocedure VO. Schoolbesturen willen niet afhankelijk zijn van het gemeente-apparaat.

Regio

Betrokken gemeenten zijn Oostzaan, Wormerland en Zaanstad. Leerlingen uit omliggende gebieden worden in tweede instantie betrokken en hebben dan kans op de school van eerste voorkeur. De doorsnede van het gebied is ongeveer 20 kilometer. Gestreefd wordt naar plaatsing op een school in de buurt van de leerling. Juridisch mag de term 'postcodebeleid' niet worden gebruikt, in Zaanstad worden 'clusters' benoemd.

Cijfers

De meeste leerlingen komen op de school van hun eerste keuze terecht. Gezamenlijk spannen scholen zich in om deze resultaten te bereiken.

Cijfers voor de afgelopen drie schooljaren:

Schooljaar 2010/2011: 94% eerste voorkeur, 6% tweede voorkeur.

Schooljaar 2011/2012: 97% eerste voorkeur, 3% tweede voorkeur.

Schooljaar 2012/2013: 97% eerste voorkeur, 3% tweede voorkeur.

"De derde voorkeur hebben we nog nooit hoeven gebruiken. In het verleden is er op het HAVO/VWO nog maar één keer door een school geloot, één of twee jaar geleden".

De regeling

De gemeente

Ton van Lozenoord, onderwijshuisvesting VO, gemeente Zaanstad, telefoongesprek 5 april 2012:

In 2007 een convenant afgesloten tussen schoolbesturen en gemeente over de grootte van de scholen en de huisvesting die nodig is. Afspraken uit 2006/2007 zijn: 134 miljoen voor het opknappen van de VO-scholen. De gedachte was dat VMBO, HAVO en VWO gelijkwaardig zouden zijn, ongeveer even groot en gespreid. Schoolbesturen hebben vervolgens een 'centrale aanmelding VMBO' georganiseerd. Leerlingen melden zich voor het VMBO dus niet bij de individuele scholen aan. Voor HAVO en VWO melden leerlingen zich bij de school zelf.

Verwacht werd een groei van het HAVO/VWO. De afgelopen jaren groeide het VMBO minder hard dan verwacht. Het laatste jaar groeit het VMBO juist weer. De gedachte was: "Hoe vangen we de groei op?" Vier VMBO's zijn ongeveer even groot, 800 leerlingen en één VMBO heeft 1800 leerlingen. De scholen krimpen en groeien samen. In 2008 is de regeling gestart. In toenemende mate is sprake van acceptatie bij ouders en leerlingen. *"Inmiddels is het geen uitgemaakte zaak dat jouw eerste voorkeur wordt gerealiseerd"*.

Voorwaarden

De belangrijkste voorwaarde is, dat besturen op één lijn dienen te zitten. Concurrentie tussen scholen onderling is er eigenlijk niet. Er is in de regio Zaanstad sprake van samenwerking en samenspel.

Alle scholen hebben LWOO. Voorwaarde is ook dat alle scholen kunnen omgaan met dyslexie en zorg kunnen bieden. Noodzakelijk zijn kwaliteit en diversiteit, divers onderwijsaanbod en voldoende ruimte. Afspraken zijn: spreiden, huisvesting gezamenlijk organiseren en zoveel mogelijk plaatsen op school van voorkeur. In het gemeentelijk onderwijshuisvestingsbeleid worden kwaliteit en doelmatigheid genoemd. Het convenant tussen schoolbesturen en gemeente is uitgebreider en meer uitgewerkt dan het stappenplan dat naar de ouders wordt gecommuniceerd.

Hoe werkt de regeling?

Er zijn vijf VMBO-scholen. De afspraak is: vier scholen krijgen 16% van de leerlingen en één school maal 34%. Deze laatste school is twee maal zo groot als de andere. Zoveel mogelijk wordt geprobeerd een leerling op de school van eerste voorkeur te plaatsen. Hiervoor is een formule bedacht en zijn grenzen gesteld.

Vorrangsregels:

- binnen de regio woonachtig
- broertje/zusje
- de basisschool is een natuurlijke partner, door de historie, samenwerking of ligging
- leerlingen met een "bijzondere geschiktheid VWO" krijgen voorrang: Hiermee wordt in de praktijk bedoeld een NIO-score van boven de 125. *Deze leerlingen worden sowieso op de school van eerste keuze ingeschreven.*

Kinderen van personeel hebben geen voorrang. In dat geval zou de gemeente weigeren het convenant te ondertekenen. Hier hechtten de besturen vele belang aan. Nu is het zo opgelost, dat scholen eigen beleid kunnen voeren. In de praktijk geven scholen voorrang aan kinderen van medewerkers. Het komt niet heel veel voor.

Aanmelding

Leerlingen geven bij aanmelding hun eerste, tweede en derde voorkeur op.

De school van eerste voorkeur dient in Zaanstad te liggen. Wanneer een leerling voor de tweede keer wordt uitgeloot is afgesproken dat overlegd wordt met het BO. Dit is in de praktijk nog niet voorgekomen. *In de praktijk komen tot nu toe alle leerlingen op de school van hun eerste of tweede voorkeur terecht.*

NB: Het aantal aanmeldingen wordt niet op de sites van scholen gemeld.

De grenzen tussen beroeps/kader en theoretisch worden flexibel gehanteerd per school, afhankelijk van het aantal aanmeldingen. Dit laatste wordt niet naar buiten toe gecommuniceerd. Gepoogd wordt scheefgroei binnen het VMBO te voorkomen. Het streven is dat binnen de VMBO-scholen in de bovenbouw de verdeling 50% theoretisch en 50% basis/kader is”.

Aanmelding gaat via het BO. De ouders machtigen het BO. Het BO levert naast een aanmeldingsformulier op papier een Digitaal Overdrachts Dossier aan, waarin relevante aanvullende (toets-)gegevens digitaal worden aangeleverd. Er is een apart mailadres en apart telefoonnummer voor aanmelding: aanmelding@vmbozaanstad.nl. Medewerkers van de administratie en zorgcoördinatoren van de diverse scholen komen op het kantoor van OVO werken bij de aanmelding. Deels wordt handmatig gecontroleerd. Zorgcoördinatoren screenen en beoordelen gezamenlijk op ‘zorg’. Gewerkt wordt met het BRON systeem (BasisRegister ONderwijs) van DUO. In het VO wordt vaak gewerkt met Magister. Deels wordt handmatig gecontroleerd. Na anderhalf jaar voorbereiding is dit digitale systeem in gebruik. Het eerste jaar verliep goed, dit jaar wat minder, mogelijk ten gevolge van ‘verslapping van de aandacht’.

Er is geen sprake van gewogen loting.

De ‘sluiproute’ van inschrijving op school van eerste keuze in het tweede jaar is niet mogelijk in Zaanstad. Geïnterviewde is tevens coördinator van het “overstapperoverleg”. Scholen inventariseren welke leerlingen de overstap ‘moeten’ maken. De procedure gaat op dezelfde manier: eerste, tweede, derde voorkeur, broertje/zusje, bijzondere zorgvraag, etc. Urgentie is bepalend: kinderen die van de school weg moeten. Ook verhuisgevallen komen in het overstapperoverleg. In mei is het eerste overleg, op de laatste woensdag voor de zomervakantie het tweede overleg. Ongeveer 200 leerlingen maken een verplaatsing. Om te voorkomen dat HAVO-leerlingen als eerste de beschikbare plekken innemen, is gekozen voor deze volgorde:

1. VMBO-scholen onderling overplaatsingen (want: bepaalde richting kiezen die niet wordt geboden op de huidige school)
2. opstroom VMBO naar HAVO
3. afstroom HAVO naar VMBO.

Er is voldoende plek. Leerlingen kunnen ook op de school van derde voorkeur terecht komen.

Samenwerking met Amsterdam

Amsterdam wil dat Zaanstad aansluit op zowel Kernprocedure 1 (POVO) als Kernprocedure 2 (VMBO-MBO). Op Kernprocedure 2 is Zaanstad al aangesloten. Bij Kernprocedure 1 zijn er aarzelingen: Zaanstad werkt met NIO-scores, Amsterdam met Cito-scores. Amsterdam wil graag de hele regio onder één paraplu. Leerlingen uit Zaanstad gaan in Amsterdam naar school. Amsterdamse leerlingen worden in Zaanstad pas in tweede instantie geplaatst (ongeveer 20). Amsterdam verschilt hierover van mening met Zaanstad. Zaanstad wil geen leerlingen vanuit Amsterdam, want Zaanstad is bang voor een ‘witte vlucht’. Amsterdam is van mening dat er op deze manier ongelijkheid is tussen ouders.

Geschiktheid voor HAVO/VWO

Het verkeerslichtmodel (zie brochure POVO deel 2), wordt sinds vier jaar gebruikt en elk jaar aangescherpt om na te gaan of een leerling geschikt is voor HAVO/VWO: Bij 1 score rood is de leerling niet toelaatbaar, bij 1 score oranje is er overleg met de basisschool. (zie bijlage). Het verkeerslichtmodel wordt door alle HAVO’s gebruikt. Shoppen wordt op deze manier onmogelijk gemaakt. HAVO-directeuren bekijken gezamenlijk de leerlingen die ze afwijzen. Zie bijlage

Bron: <http://portal.ovo-zaanstad.nl>

Ervaringsfeiten

De manier van werken staat of valt met uitstekende samenwerking tussen directeuren. Als het systeem eenmaal werkt, is het heel duidelijk voor iedereen. Centraal organiseren is één ding, maar centraal de communicatie verzorgen is en ander ding. Da laatste kost veel tijd en energie. Een procedure verloopt nooit vlekkeloos.

Ouders moesten er aan wennen dat ze aan hun eerste en tweede keuze werden gehouden, vulden aanvankelijk zomaar wat in. Dat is nu niet meer zo.

Voor juridische dekking is vanaf het begin (voorbereiding: 2007) gekozen vanwege de Haarlemse rechtszaak van ouders inzake plaatsing op het Stedelijk Gymnasium van enkele jaren geleden. In het eerste jaar zijn dan ook aanzienlijke kosten gemaakt. Nu de procedure enkele jaren wordt gevolgd, zijn onderhoudskosten van ongeveer 3000 euro op jaarbasis nodig. Juridisch correcte formulering is zeer belangrijk: Niet aangeven dat er bezwaar is tegen plaatsing op school van tweede voorkeur is, maar tegen de weigering van het bestuur om de leerling op de school van eerste voorkeur te plaatsen. Voor het VMBO wordt alle correspondentie centraal geregeld. Brochures en correspondentie worden vooraf juridisch getoetst. Loting hoeft niet te geschieden in aanwezigheid van een notaris. Deze staat wel stand-by. Het feit dat de procedure juridisch is getoetst wekt vertrouwen bij ouders.

Procedure bezwaar en beroep

Voor de procedure bezwaar en beroep is plek ingeruimd binnen de scholen.

Binnen anderhalve week neemt één van de directeurs van de scholen die geen partij is (dus niet van eerste of tweede keus) contact op met de ouders. Dat is vaak een uitgebreid telefoongesprek van ongeveer een uur. Ouders waarderen deze telefoongesprekken zeer. Vaak komt hier nieuwe informatie naar voren: broertje of zusje vergeten te melden, een bijzondere zorgvraag. Bezwaren kunnen worden onderverdeeld in vier categorieën:

- sociaal-emotioneel
- sociaal-medisch
- schrijnende omstandigheden
- fouten (gemaakt door ouders of school)

Aan het eind van het gesprek vraagt de directeur: "Handhaaft u uw bezwaar?" Veel ouders trekken hun bezwaar dan terug. Degenen die doorzetten worden uitgenodigd voor een hoorzitting. Een onafhankelijke adviescommissie, bestaande uit voormalig bestuurder PO, voormalig directeur PO-school en directeur OPDC, samenwerkingsverband, luistert naar het verhaal van de ouders en vraagt zich af of de procedure correct is gevolgd. De commissie geeft advies aan het bestuur. Het bestuur neemt het advies altijd over. Alle stukken die naar buiten gaan en scripts die worden gebruikt, worden getoetst door de notaris, ook bijvoorbeeld het script dat de rectoren gebruiken bij het aanhoren van de bezwaren. Het OVO legt verslag van het aantal aanmeldingen, het aantal lotingen, etc. Wanneer ouders hun bezwaar handhaven, kunnen deze gegevens dienen als verweerschrift van het OVO.

NB: Ouders mogen niet bellen met de scholen, maar zij worden doorverwezen naar de centrale aanmelding om hun bezwaar per telefoon en/of per e-mail kenbaar te maken.

Scholen communiceren niet dat ze er rekening mee houden (in hun de beschikbaarheid van plaatsen) dat ze nog leerlingen gaan plaatsen die gehoord zijn door de adviescommissie. Adviezen worden altijd opgevolgd door besturen.

Cijfers bezwaar en beroep afgelopen jaren.

2012: 18 bezwaren. Procedures lopen nog.

2011: Van de 26 ouders met een leerling op de school van tweede voorkeur hebben er 7 bezwaarformulieren ingevuld en geretourneerd. Een hoorzitting vond plaats voor 5 ouders. De adviescommissie heeft het schoolbestuur geadviseerd het bezwaar van 2 ouders niet te honoreren, van 3 ouders wel. Het schoolbestuur heeft alle adviezen van de adviescommissies overgenomen. Van deze 3 ouders zijn de kinderen alsnog naar tevredenheid ingeschreven op de school van eerste voorkeur.

2010: Van de 52 ouders met een leerling op de school van tweede voorkeur hebben 18 ouders het formulier bezwaar/beroep ingevuld en geretourneerd. 15 ouders zijn uitgenodigd voor hoorzitting. Concluderend zijn van 14 ouders, die door de adviescommissie zijn gehoord 9 bezwaren gehonoreerd en 5 bezwaren niet gehonoreerd.

Opmerkelijk: Wijzigingen na het doorlopen van de procedure

Na de procedure treden nog wijzigingen op. Dat blijkt een onoplosbaar gegeven. Het heeft te

maken met de regel dat de school van eerste voorkeur Zaans moet zijn. Die van de tweede en derde voorkeur hoeven dat niet te zijn. Na plaatsing trekken nog leerlingen weg naar buiten Zaanstad, ook leerlingen die op de school van eerste keuze worden geplaatst. Vroeger waren dat er wel 300, nu zo'n 70, dus het is beheersbaar. Leerlingen trekken naar buiten vanwege concurrentie buiten Zaanstad van scholen met een specifiek aanbod: nautisch, agrarisch, IVCO, Vrije School, lootschool. Ook komen er na de procedure nog weer leerlingen bij in Zaanstad, die bijvoorbeeld zijn verhuisd of afgewezen buiten Zaanstad. (scholen met een specifiek aanbod in Amsterdam en in Heemskerk).

Bijlage

Verkeerslichtmodel Zaanstad

Met betrekking tot toelating HAVO/VWO:

Bij de afweging of de leerling kan worden ingeschreven speelt het advies van de basisschool en de onderliggende gegevens een belangrijke rol. Bij de afweging hanteren de havo/vwo-scholen het zogenoemde "verkeerslichtmodel". De onderbouwende gegevens zijn in dit model gegroepeerd in 4 categorieën. Normaal gesproken zal een leerling die geschikt is voor onderwijs op havo/vwo-niveau in alle 4 categorieën een score hebben die het predicaat "groen" verdient.

Tabel

	groen	oranje	rood
Capaciteiten			
Verbaal	≥ 105	104-98	< 98
Symbolisch	≥ 105	104-98	< 98
totaal	≥ 105	104-98	< 98
leervorderingen			
Begrijpend lezen	Cito A of B en DLE > 100%	Cito C en DLE 99-90%	Cito D of E en DLE < 90%
rekenen	Cito A of B en DLE > 100%	Cito C en DLE 99-90%	Cito D of E en DLE < 90%
SAQI			
Motivatie	≥ 3		≤ 2
zelfconcept	≥ 3		≤ 2
OKR			
Werkhouding	Overwegend goed	Overwegend matig	Overwegend zwak

NB: In het verkeerslichtmodel wordt ook gekeken naar de NIO-deelscores. Een deelscore van 98 t/m 104 telt als "oranje" en een deelscore lager dan 98 telt als "rood"

In het havo/vwo is de toelating niet vanzelfsprekend in onderstaande gevallen:

1. De basisschool adviseert havo, havo/vwo of vwo en de leerling heeft volgens het verkeerslichtmodel

- méér dan één keer het predicaat 'oranje' en/of

- het predicaat "oranje" valt in de categorie Begrijpend lezen

Bron:

POVO brochure deel 2

Regio Zeist

Bron: Gesprekken met Riemke Leusink, rector Christelijk Lyceum Zeist en voorzitter van de POVO-werkgroep, 5 april 2012 en 8 mei 2012

Achtergrond

“In deze regio zijn we zeven jaar bezig. Het vraagstuk is onoplosbaar. Het is sneu voor kinderen om ze uit te loten, maar het is niet anders”.

Regio

De regio is Zuid-Oost Utrecht, de gemeenten Zeist, De Bilt/Bilthoven, Wijk bij Duurstede en Heuvelrug (Amerongen, Doorn, Driebergen-Rijsenburg, Leersum en Maarn, samen 48.210 inwoners).

In Zeist, Bilthoven, Doorn, Wijk bij Duurstede staan de VO-scholen. Deze hebben een regionale functie voor de omliggende dorpen als Bunnik, Driebergen, De Bilt, Soesterberg en Heuvelrug.

Waar wordt geloot in de regio?

De Bilthovense VO-school ‘De Werkplaats’ heeft een heel eigen bijzonder concept. De koningin ging hier naar school. De school heeft al jaren slechte prestaties volgens inspectierapporten en is desondanks zeer populair. De school doet veel aan kunstvakken en toneel, aantrekkelijke locatie. Tachtig kinderen werden dit jaar uitgeloot. De overige scholen in Bilthoven, de Oranje Nassauschool en Het Nieuw Lyceum, hebben voldoende plek voor de uitgelote leerlingen van ‘De Werkplaats’. Doorn en Wijk bij Duurstede hebben ook voldoende plek.

Problemen met plaatsing doen zich vooral voor in *Zeist*. Er zijn vijf scholen HAVO/VWO en 1 VMBO:

- openbaar
- katholiek
- protestants
- Montessori
- Vrije school (eigen concept, kans op overstappen naar deze school is gering)

De middelste drie zijn het meest populair. De protestantse en katholieke school lijken op elkaar. Al jaren loten deze twee. Dit jaar is er voor het eerst een extra brugklas beschikbaar op de katholieke school en blijkt voor het eerst dat leerlingen zich meer op de openbare school hebben ingeschreven. De extra beschikbaar gestelde brugklas op de katholieke school is niet vol gekomen.

Waarom de openbare school een toenemende populariteit kent is niet echt bekend. Mogelijk heeft het te maken met een nieuwe directeur. Mogelijk willen ouders de frustratie van uitloten omzeilen. De openbare school heeft in de praktijk altijd ruimte voor leerlingen. De school heeft geen goede naam en is wel een goede school.

Rol gemeente

De gemeente heeft geen regierol, de gemeente faciliteert. De provincie is gevraagd een regierol te nemen.

Cijfers en schooladviezen

Vorig jaar is 5% van de leerlingen uitgeloot, dit jaar 2%. 5

Mogelijk heeft het bepalen van de grens van 547 voor cito een remmende werking gehad. Dit jaar waren er minder HAVO/VWO-adviezen (de voorgaande jaren was er een stijgende tendens) en meer theoretische leerweg-adviezen. De indruk bestaat, dat in voorgaande jaren te hoog werd geadviseerd. Uit een recent onderzoek van OESO (www.nu.nl, 28 maart 2012) blijkt dat Nederlandse VO-leerlingen in vergelijking met andere OESO-landen vaker blijven zitten: 22% van 15-jarige scholieren de zegt een keer te zijn blijven zitten. In de rest van de 34 OESO-landen ligt het gemiddelde op 14,3 procent

Randvoorwaarden

Goede collegiale verhoudingen en persoonlijke contacten in de regio zijn een belangrijke voorwaarde.

Er is sprake van een samenwerkingsverband in verenigingsvorm van de scholen. Het is het enige gremium waar scholen elkaar vinden. Vooraf melden scholen het aantal beschikbare plekken in de klassen. Vaak worden combi-klassen gevormd van HAVO/VWO en VMBO-t/HAVO, de zogenaamde “*dakpanklassen*”. Met deze klassen kunnen scholengemeenschappen schuiven.

De regeling

Het BO meldt de leerling aan. De ouders machtigen het BO hiertoe schriftelijk. Leerlingen geven hun eerste en tweede voorkeur op. De aanvraag wordt digitaal afgehandeld. LVS- (Leerling Volg Systeem) -gegevens uit de groepen 6, 7 en 8 zijn - naast het basisschooladvies - heel belangrijk en worden digitaal aangeleverd.

Leerlingen kunnen zich niet meer op meerdere scholen aanmelden, met als gevolg geen overaanmelding meer met al het onnodige extra werk en gebrek aan overzicht van dien. Gebruik wordt gemaakt van Digitaal Platform van Onderwijs Transparant, de marktleider op dit gebied. Bernard Toet is contactpersoon. Zowel het BO als het VO hebben toegang. Leerlingen kunnen zich niet meer op meerdere scholen aanmelden. Enkele (juridisch geschoolde) ouders zijn het niet eens met het machtigen van het BO voor de aanmelding. In de praktijk is aanmelding via het BO makkelijker, omdat alle relevante stukken tegelijk mee kunnen worden verzonden.

De periode van aanmelding loopt van 13 februari tot 13 maart. De ervaring leert dat de meeste aanmeldingen laat komen. Er wordt niet op websites van scholen bijgehouden wat de stand van zaken van de aanmeldingen is, om onrust te voorkomen. Op 14 maart vindt inventarisatie plaats met als resultaat een spreadsheet. Een aantal leerlingen is niet plaatsbaar. Op meerdere scholen wordt geloot. Is een leerling niet plaatsbaar, dan gaat het dossier naar de school van tweede keuze, mits daar plaats is. Is ook daar geen plaats, dan gaat het dossier naar het BO om maatwerk te leveren. Op 12 april gaan de brieven met de plaatsingen op de post. Op 13 april weten ouders het. Zij krijgen informatie over de scholen waar nog ruimte is om in te schrijven. Geïnterviewde is voorzitter van de POVO-werkgroep. NB: Voorrangsbeleid voor de kinderen uit de eigen gemeente, Zeist.

Vorrangsregels

Voor TTO op het Christelijk Lyceum Zeist heeft de school een regiofunctie. Ouders betalen 550 euro per kind per jaar. Hier geldt de voorrangsregel voor broertjes en zusjes, want ouders hebben voor oudere kinderen al blij gegevens van de bereidheid om te investeren en willen mogelijk al hun kinderen gelijke kansen bieden. Voor Nederlandstalig onderwijs op het Christelijk Lyceum Zeist hanteert de school geen broertjes/zusjes-regel (deze is in afbouw), wel voorrangsregel kinderen personeelsleden, voorrangsregel inwoners van Zeist (want: geen regiofunctie). Op de katholieke school staat de voorrangsregel voor broertjes en zusjes ter discussie. Voorheen ook voorrang voor familie, want een sterke binding met de school werkt positief. Dit laatste is gestopt. De overgangsregel voor de afbouw van de broertjes/zusjes-regel is nog lang tegengehouden door de medezeggenschapsraad vanwege een particulier belang hierbij.

Toelatingscriteria

Over toelatingscriteria zijn onderling bandbreedtes afgesproken, zie bijlage uit rapport Oberon. NB: Resultaten van de leerjaren 6, 7 en 8 van de LOVS (Leerling Volg Systemen) van Cito krijgen een belangrijke plaats. Die geven een goed beeld van de ontwikkeling van de leerling. Alle scholen hebben zich gecommitteerd. De bandbreedte is vrij groot.

Geen ‘gewogen loting’ in de zin van de hoogste score. Er wordt alleen gekeken of een leerling plaatsbaar is of niet plaatsbaar.

Wel is sprake van lotingscategorieën:

1. broertje of zusje of woonachtig in Zeist
2. dorpen Bunnik, Driebergen, De Bilt, Soesterberg, etc....

3. buiten deze dorpen.

Feitelijk wordt alleen in categorie 1 geloot, de overige categorieën leerlingen worden helemaal niet geplaatst.

Dit jaar was er voor het eerst een klachtencommissie, waarvangeïnterviewde voorzitter is. Hier kunnen klachten worden gemeld over het niet correct volgen van de procedure. Niemand heeft zich gemeld.

Onderzoeken

Uit een evaluatie blijkt dat het BO tevreden is met de huidige regeling.

De gemeente Zeist heeft bureau ITS gevraagd een onderzoek uit te voeren, mede als reactie op vragen van kritische ouders. Evenals in Amsterdam is er in Zeist een website van verenigde ouders, namelijk <http://www.vskz.nl/>

Ervaringsfeiten

Criteria en procedures zijn duidelijk. Aanvankelijk liepen de emoties hoog op, na drie jaar zakt het. De hoofdlijn is transparantie. Laat het helder zien aan ouders en leerkrachten. Communi- ceer goed naar basisscholen. Neem de tijd.

Neem de tijd voor verdrietige ouders van kinderen die zijn uitgeloot. Wanneer ouders zich gehoord voelen, waarderen ze dat vaak. Je kunt ze dan tegelijk op mogelijkheden op andere scholen wijzen.

De lumpsumfinanciering (gebaseerd op het aantal leerlingen) werkt het in de hand dat scholen onderling concurreren. Dat heeft tot gevolg, dat eigenbelang voorgaat bij scholen: *“Voor een rector is het voornaamste doel het voortbestaan van je eigen organisatie. Je kunt niet collegiaal zijn, dan steek je in je eigen vel”.*

“Je hebt het door als een school zich niet aan de afspraken houdt. In een rectorenoverleg wordt de school aan de schandpaal genageld. Dat komt aan. Sommigen komen met excuses, zoals ‘Dat was ik niet, dat was mijn brugklascoördinator’. Een volgend jaar laat die school het wel uit zijn hoofd om zich niet te houden aan afspraken”.

“Ouders zijn niet zo gevoelig voor inspectierapporten. Ze laten zich door andere factoren leiden, zoals je kunt zien aan de populariteit van een school als de Werkplaats”.

De zogenaamde ‘witte vlucht’ vanuit Utrecht valt mee, in ieder geval richting Zeist: Utrecht heeft goede scholen.

Gedurende het tweede jaar op een andere school instromen gebeurt, ook met goede redenen (bijv.: de leerling kan de vrijheid op een bepaalde school niet aan, heeft behoefte aan meer structuur). Hier zijn geen afspraken over gemaakt: onderling bellen schooldirecteuren elkaar bij voorkomende situaties.

Over de rol van ouders: *“Als uitloting een kind het gevoel geeft 'ongewenst' te zijn, ligt daar een opvoedkundige kans voor ouders. Met de boodschap "Dit heeft niet met jouw capaciteiten te maken, maar je hebt gewoon pech", kunnen zij hun kind leren dat het leven niet altijd maakbaar is. Teleurstellingen horen bij het leven. Mensen moeten leren leven met de ongemakken van deze wereld. Natuurlijk is een kind daar verdrietig over, maar op iedere school ontmoet je aardige kinderen en inspirerende leraren, mits je bereid bent door een positieve bril naar die school te kijken”.*

Opmerkelijk: Wijzigingen nà het doorlopen van de procedure

Dit jaar dient zich een nieuw probleem aan. Ouders horen dat er nog plek is op de katholieke school en willen hun kind er alsnog inschrijven, na de afgesproken aanmeldingsronde. Leerlingen die zich al hebben ingeschreven in Doorn en op de openbare school in Zeist willen zich alsnog gaan inschrijven op de katholieke school. Hierover zijn nog geen afspraken gemaakt. Inschrijven kan nog tot juni.

Zie ook de informatie op de sites: Samenwerkingsverband 19-1 POVO: <http://www.swv19-1.nl/joomla/index.php/povo> en samenwerkingsverband Utrecht: <http://20.1swvvo.nl/povo>. Website ouders Zeist: <http://www.vskz.nl/>

Bijlage 1. Toelatingscriteria

Rapport "Stroomlijnen toelating voortgezet onderwijs. Adviesnotitie over toelatingscriteria en -procedures in de regio Utrecht", Oberon, i.s.m. de regionale werkgroep Stroomlijnen van aanmeldprocedures, juni 2011

A. Wanneer is welke vervolgstap het best passend?

Om te bepalen voor welke groepen leerlingen overleg (en in welke vorm) het best passend is, zijn criteria geformuleerd aan de hand van Cito-eindtoetsscores (zie onderstaand schema). Deze criteria zijn gebaseerd op landelijke doorstroomcijfers van Cito.

Brugklas	1A. Plaatsbaar bij	1B. Analyse van LOVS bij	2. Overleg bij	3. Intelligentie-onderzoek en overleg bij
VMBO-basis	522 en hoger	521	-	520 en lager
VMBO-basis/kader	527 en hoger	521-526	-	520 en lager
VMBO-Kader	529 en hoger	522-528	521	520 en lager
VMBO-TL	535 en hoger	528-534	523-527	522 en lager
TL/HAVO	538 en hoger	532-537	528-531	526 en lager
TL/HAVO/VWO	543 en hoger	534-544	528-533	527 en lager
HAVO	541 en hoger	536-540	532-535	531 en lager
HAVO/VWO	545 en hoger	539-544	535-538	534 en lager
VWO	547 en hoger	545-546	542-544	541 en lager

B. Plaatsing op grond van LOVS-gegevens

Van de leerlingen met een 'gemiddelde' score op de Cito-eindtoets in relatie tot het gewenste brugklastype (kolom 1B hierboven) of leerlingen zonder Cito-eindtoetsscore bekijkt de VO-school eerst het LOVS scoreverloop van de leerling om te bepalen of zij de leerling kunnen plaatsen. In navolging van de Onderwijsinspectie stellen wij voor de toetsen **Begrijpend Lezen** en **Rekenen- Wiskunde** te gebruiken.

Om een goed beeld te krijgen van de ontwikkeling van leerlingen worden de scores van groep 6 t/m 8 bekeken. Naast de scores op de LOVS-toetsen worden ook de **deelscores voor Begrijpend Lezen en Rekenen-Wiskunde op de Cito-entreetoets** in groep 6 en 7 meegenomen. Hiermee ontstaat een goed beeld van de prestaties van leerlingen in de laatste drie leerjaren. In onderstaand overzicht is te zien met welk scorepatroon leerlingen plaatsbaar zijn op basis van het LOVS.

De criteria zijn tot stand gekomen na bestudering van toelatingseisen van scholen elders in het land (waar LOVS-scores worden gebruikt bij toelating), een analyse van LOVS-scores van Utrechtse leerlingen die instromen in de brugklas, en zijn besproken in de werkgroep. De werkgroep kiest ervoor om de nieuwe niveau-indeling van Cito (Romeinse I t/m V) te hanteren en adviseert scholen hierin mee te gaan. De nieuwe niveau-indeling dient ter vervanging van de 'oude' A t/m E indeling.

Brugklas Plaatsbaar met LOVS

VMBO-basis	Overwegend V-scores, met af en toe een IV-score (of hoger)
VMBO-basis/kader	Overwegend IV-scores, met af en toe een V-score (of hoger)
VMBO-Kader	Overwegend IV-scores, met af en toe een III-score (of hoger)
VMBO-TL	Ongeveer evenveel III- als IV-scores (of hoger)
TL/HAVO	Overwegend III-scores (of hoger)
TL/HAVO/VWO	Ongeveer evenveel II-scores als III-scores (of hoger)
HAVO	Overwegend II-scores met af en toe een III-score (of hoger)
HAVO/VWO	Ongeveer evenveel I-scores als II-scores (of hoger)
VWO	Overwegend I-scores met af en toe een II-score (of hoger)

Amsterdam

Bron: Gesprek met Kees Waijenberg, beleid en gegevensbeheer en Marije Schoonen, beleid, klachten, evaluatie en communicatie bij de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van gemeente Amsterdam, 15 mei 2012

Achtergrond

De regeling en het Elektronisch Loket Kernprocedure & Keuzegids (ELKK) bestaan sinds 2004. Samen met Herman Blommers, leidinggevende, vormen de gesprekspartners het Team Kernprocedure. Dat is tevens de naam van de regeling in Amsterdam. DMO is verantwoordelijk voor beleid, regie (aan de hand van de vraag: aan de hand van de vraag: Gaat het gelijk, goed en eerlijk?) gegevensbeheer en -verwerking (Vanuit ELKK), planning (bewaking tijdpad), klachten, communicatie en evaluatie. Samenwerking met vereniging OSVO, een vereniging van vertegenwoordigers van alle schoolbesturen in het Amsterdamse Voortgezet Onderwijs (VO) en van het Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO). De vereniging heeft als doel op regionaal niveau initiatiefnemer te zijn voor gezamenlijke beleidsvorming en -uitvoering. Een van de activiteiten van de vereniging OSVO is het Samenwerkingsverband Amsterdam. Het Samenwerkingsverband zorgt ervoor dat: scholen en andere instanties goede afspraken maken over de overstap van de basisschool naar het voortgezet onderwijs. er voor alle leerlingen goed onderwijs en passende zorg is; er op tijd betrouwbaar onderzoek wordt gedaan bij alle leerlingen die mogelijk in aanmerking komen voor leerwegondersteunend onderwijs of praktijkonderwijs; er bijeenkomsten worden georganiseerd waar leraren van de basisscholen en de leraren van het voortgezet onderwijs elkaar ontmoeten om persoonlijk over de leerlingen te spreken.

Het team Kernprocedure heeft uitwisselingscontact met de gemeenten Den Haag en Almere, o.a. over loketten en applicatie.

Kenmerken:

De meerderheid van de schooladviezen was voorheen VMBO, nu HAVO/VWO. Er is sprake van segregatie in zowel bevolking als onderwijs. Er is geen VMBO-B, sommige VMBO's hebben wel de een combinatie van VMBO-B en VMBO-K. Teruglopende aantallen in het VMBO maken een sanering noodzakelijk. Er is sprake van 'opdrogen' van VMBO, met name B en K. Er is geen succesvolle combinatie Vmbo-B/K t/m t en VWO. Er zijn niet veel sterke scholengemeenschappen. Het VWO is niet sterk. In Amsterdam is nu een zesde gymnasium, Hyperion. De categorale gymnasia zijn veel populairder dan de gymnasia binnen scholengemeenschappen, omdat bij deze laatste de kwaliteit minder goed is. Vorig jaar zijn nog 157 leerlingen uitgeloot op categorale gymnasia en naar scholengemeenschappen gegaan. Dit jaar bleek dat niet meer nodig.

In het RPO is afgesproken wat wel en niet mag. Niet meer bouwen in Centrum en Zuid, maar de scholen aan de randen versterken. Doel is het aantal uitlotingen laag te houden, oa door klassenvergroting en het inzetten van extra klassen. Het RPO is vastgesteld, maar schoolbesturen zijn aan de uitvoering nog niet toe gekomen.

Er is genoeg plek voor iedereen, specifiek gezegd: voldoende onderwijs met een voldoende inspectie-ordeel. Er is geen voorrang voor leerlingen uit Amsterdam, want er is sprake van een regiofunctie. De capaciteit is voldoende, er is niet voldoende capaciteit op de juiste plek.

De ervaring leert dat leerlingen en ouders complex strategisch gedrag vertonen. Ouders melden hun kind op het allerlaatste moment aan.

Ambities

Streven is dat 95% van de leerlingen op de school van eerste keuze kan worden geplaatst. De ambitie van raad en wethouder is het beperken van het aantal lotingen tot een maximum van 250 of 325. De aanname is dat . het verbeteren van de kwaliteit van de scholen leidt tot een beperking van het loten. Voor de kwaliteitsaanpak VO zijn in Amsterdam miljoenen extra gereserveerd.

Cijfers

Tabel: Instroom en uitgelote leerlingen in Amsterdam sinds 2008/2009

	Totale instroom leerlingen VO	Aantal en percentage lotingen
Schooljaar 2008/2009	6800	195 (2,9%)
Schooljaar 2009/2010	7087	431 (6,1%)
Schooljaar 2010/2011	7525	623 (8,3%) in de 1 ^e ronde, 36 (0,5%) in de 2 ^e ronde
Schooljaar 2011/2012	7542	455 (6%) in de 1 ^e ronde, 12 (0,2%) in de 2 ^e ronde
Schooljaar 2012/2013	7395	433 (5,6%)

Het Amsterdamse percentage uitgelote leerlingen varieert de afgelopen jaren van 2,9% tot 8,3%.

Bron: www.amsterdam.nl/onderwijs-jeugd/voortgezet-onderwijs/veelgestelde-vragen/

Aanvullende cijfers vanuit Kernprocedure 2011/2012:

- 54% van de leerlingen was in 2011 automatisch toelaatbaar (in 2010 was dat 53%). Het percentage verschilt per onderwijssoort. Zo was 12% van de leerlingen met een VMBO-G advies in 2011 automatisch toelaatbaar en 73% van de VWO-leerlingen
- 54% van de Amsterdamse overstapleerlingen kreeg in 2011 een HAVO of VWO advies (In 2010 was dat percentage 53%)
- 2010: 75% van de leerlingen volgt na drie jaar nog de onderwijssoort van het basisschooladvies.

DMO verzamelt en analyseert de schooladviezen over de jaren heen, zodat voortijdig knelpunten kunnen worden gesignaleerd. Verschillen in advisering over de jaren heen worden nu duidelijk: In 2005 kreeg 16% een VWO-advies, inmiddels 23%. Het percentage VMBO-B adviezen is gedaald van 20% naar 11%. Dat komt niet doordat leerlingen slimmer zijn geworden, aldus DMO. De opwaartse druk in de grote steden is groter. Een stuk van Haarlem lijkt op Amsterdam

Schoolcarrières worden gevolgd: in het vierde jaar zit zo'n 80% op het niveau van schooladvies. DMO concludeert dat de kwaliteit van de BO-schooladviezen goed is. BO-adviezen zijn over het algemeen betere voorspellers dan cito.

De Kernprocedure

De regeling wordt uitgebreid beschreven in Kernprocedure 1, te downloaden via:

www.amsterdam.nl/onderwijs-jeugd/voortgezet-onderwijs/naardebrugklas

Daarnaast is informatie te vinden op de volgende websites:

www.onderwijs.amsterdam.nl

www.elkk.amsterdam.nl

www.amsterdam.nl/onderwijs-jeugd/voortgezet-onderwijs/naardebrugklas

o.a. de Kernprocedure en de Keuzegids VO

Voorrangsregels:

Alle voorrangsregels (broertje/zusje, personeel, bewuste keuze obv levensbeschouwing) zijn met ingang van 2011/2012 ter beoordeling van de VO-scholen zelf. Het OSVO geeft aan dat voorrangsregels geen gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn. De voorrangsregels worden in toenemende mate een zaak van de schoolbesturen zelf, die er duidelijk over dienen te zijn in hun informatiebrochure en op hun website. In de zomer wordt de nieuwe Keuzegids gemaakt. DMO bewaakt de Keuzegids gaat na of alle scholen hun voorrangsregels en uitzonderingen op hun website hebben geplaatst, voordat de Keuzegids wordt gedrukt. In november gaat deze naar de scholen. De broertje/zusje-voorrangsregel verdwijnt. Algemeen is de wens zo min mogelijk voorrangsregels.

Sommige scholen willen kinderen van oud-leerlingen voorrang geven. De vraag is of dat wettelijk houdbaar is. De voorrangsregels per school worden aan elkaar voorgelegd in het Samenwerkingsverband. Onderzocht wordt of bepaalde voorrangsregels te handhaven zijn, of er mogelijk juridische bezwaren aan kleven. Een postcodebeleid voeren mag wettelijk niet. Den Haag kent wel clusters en voedingsgebieden. Het is van belang in het beleid te zoeken

naar een passende terminologie. Amsterdam heeft geen postcodebeleid dat Amsterdamse kinderen voorrang geeft, want het Amsterdamse VO heeft regiofunctie (rechterlijke uitspraak)

Toetsingskader

Recent is een toetsingskader opgesteld, dat naar de commissie is gegaan. Hierin staan criteria waarvan de gemeente vindt dat de Kernprocedure hieraan moet voldoen. Deze worden nu voorgelegd aan de raad. De regiofunctie ligt in Amsterdam bij de gemeente, aan de hand van de vraag: Gaat het gelijk, goed en eerlijk?

Verlating cito

Landelijk beleid van verlating van de cito gaat door. Hierdoor worden scholen gedwongen na te denken over een ander 'tweede gegeven' naast het schooladvies.

Het "tweede gegeven" is niet beschikbaar op moment van aanmelding. Gekozen kan worden voor gegevens van het Leerling Volg Systeem (LVS) of NIO (Zie voor een voorbeeld de rapportage van bureau Oberon in de regio Zeist).

Terughoudendheid naar centraal stedelijk toewijzingssysteem

De Amsterdamse Kernprocedure zegt hierover: 2.16 Onderzoek *centrale loting & matching*
Vorig jaar besloten de schoolbesturen en de gemeente Amsterdam om te onderzoeken of het mogelijk en wenselijk is om centraal te loten en te matchen aan de hand van een door de leerlingen op te geven lijst met schoolvoorkeuren. De gezamenlijke VO-scholen hebben na onderzoek vooralsnog besloten dat centrale loting & matching lastig uitvoerbaar is en niet het wenselijke resultaat oplevert (minder loting cq. tevreden leerlingen en ouders). Dit jaar zullen de betrokken partijen dit onderwerp verder onderzoeken. Mocht dit nieuwe inzichten opleveren die van invloed zijn op de procedure dan worden de betrokkenen hiervan op de hoogte gebracht (zie 3.24).

Issues

In Amsterdam hebben enkele scholen de toelatingscriteria 'tijdens de rit' bijgesteld, bijv. door de citoscores een puntje te laten stijgen. Besturen willen de vrijheid naar zich toe trekken. Zo willen categorale gymnasia bij een cito-score van 544 of lager de mogelijkheid hebben aanvullend onderzoek te doen. Eigenlijk is een leerling met die cito-score automatisch toelaatbaar. De gemeente is hier niet vóór, maar het is niet tegen te houden. OSVO en BBO kenmerken deze gang van zaken als fraude en geven aan dat dit niet mag.

Het vergrootglas is gericht op Amsterdam. 'Dubbel inschrijven' is bijvoorbeeld een issue. Zoveel mogelijk wordt samenwerking gezocht met de regio. Dat blijft lastig. Elke regio heeft zijn eigen voorrangsregels. In een kort geding is aan de orde geweest dat leerlingen van buiten de regio meer kans zouden hebben op toelating. Hier zijn spanningen over. De oudervereniging maakt zich zorgen. Nu zitten Amstelveen en de Ronde Venen ook in het loket ELKK. Elke leerling krijgt een uniek nummer, zodat dubbele inschrijving niet meer mogelijk is. In de publiciteit is het item van het aantal leerlingen van buiten Amsterdam dat zich inschrijft groter dan in werkelijkheid. Leerlingen uit Diemen bijvoorbeeld schrijven zich altijd in, omdat Diemen geen VO-school heeft.

Positionering DMO en samenwerkingsverband (OSVO)

Positionering is een issue. Wie is verantwoordelijk voor het de Kernprocedure?

Schoolbesturen zijn verantwoordelijk en hebben deze verantwoordelijkheid belegd bij het samenwerkingsverband. De gemeenteraad moet instemmen. Er is sprake van een zekere spanning.

Voor opstroom of afstroom in latere jaren is het samenwerkingsverband verantwoordelijk. Op populaire scholen is het moeilijk instromen. Voor de instroom in 4-HAVO zijn niet voldoende plekken beschikbaar. Leerlingen komen niet altijd op de plek van eerste keuze. Het is wel een issue, maar niet de directe verantwoordelijkheid van DMO. Ook voor moeilijk plaatsbare leerlingen bemiddelt het samenwerkingsverband. Bij een tweede lotingsronde bemiddelt het samenwerkingsverband, met als spreekbuis het OSVO. Het samenwerkingsverband kan ook verordnungen.

Samenwerking schoolbesturen

Met de schoolbesturen afzonderlijk is het contact. Centraal gaat de samenwerking minder gemakkelijk. Dat heeft te maken met de schaalgrootte in de regio: 70 VO-scholen, Meer dan 200 BO-scholen. Instroom in de brugklassen rond 8000 leerlingen.

Contacten met ouders

Contact met ouders via twee groepen: OCO en stichting VSA.

Onderwijsconsument (OCO) krijgt subsidie van gemeente en is iets objectiever. Segregatie is een belangrijk thema. Stichting Vrije Schoolkeuze Amsterdam (VSA) wordt gevormd door onafhankelijke ouders, is meer opportunistisch. Stokpaardjes zijn: "Ieder kind plek op een categoriaal" en "Waarom een kind verderop wel en mijn kind niet?" Wethouder Asscher vindt het belangrijk wat ouders vinden. Scholen gaan over het aanbod.

www.onderwijsconsument.nl

www.stichtingvsa.nl

Onderzoeken

Onderzoek O&S juni 2010 (zie bij rapportage interviews): Het gaat vrijwel even goed met uitgelote leerlingen als met andere leerlingen.

Dit jaar is een onderzoek uitgevoerd waarvan de rapportage nog niet openbaar is: Wat willen jullie als ouders? Concrete voorstellen. Wat vinden jullie belangrijk? Waar gaan leerlingen naar toe? Leerlingen met bepaalde (hogere) schooladviezen gaan vanuit West naar Centrum. Mogelijke verschillen in hoe autochtone en allochtone ouders kiezen?

Vergelijking met Den Haag en Rotterdam.

Den Haag: het aantal uitlotingen is niet groot. Scholen hebben namelijk mechanismen om te selecteren. Leerlingen worden voorgeselecteerd. De leerlingen die niet door de voorselectie heen komen en een afwijzing krijgen worden niet geteld als uitgelote leerlingen. Den Haag kent geen formeel recht toe aan de inschrijving en beperkt het aantal 'automatisch toelaatbare' leerlingen. Deze regels zijn niet opgeschreven. Scholen hebben het recht het zo te doen.

In Rotterdam is weinig vastgelegd en komt het aan op 'pittig onderhandelen' als ouder. Amsterdam hecht waarde aan transparantie en eerlijke kansen voor iedereen.

Bijlage 1

Gebruik cito-bandbreedtes

Brugklas	Aanvullend onderzoek verplicht	Overleg met BO verplicht : VO vraagt indien gewenst om aanvullende onderwijskundige informatie	Overleg met BO verplicht: PO onderbouwt bsa met aanvullende onderwijskundige informatie	Automatisch toelaatbaar
VMBO-basis	514 en lager	515 t/m 518	519 en 520	521 en hoger
VMBO-basis/kader	517 en lager	518 t/m 520	521 en 522	523 en hoger
VMBO-Kader	520 en lager	521 t/m 526	527 en 528	529 en hoger
VMBO-gemengd	526 en lager	527 t/m 531	532 en 533	534 en hoger
VMBO-theoretisch	526 en lager	527 t/m 531	532 en 533	534 en hoger
TL/HAVO	528 en lager	529 t/m 533	534 en 535	536 en hoger
HAVO	531 en lager	532 t/m 535	536 en 537	538 en hoer
HAVO/VWO	535 en lager	536 t/m 538	539 en 540	541 en hoger
VWO	539 en lager	540 t/m 542	543 en 544	545 en hoger

Bijlage 2

2011/2012:

H 2 Wat verandert en wat kan beter in de kernprocedure? Wijzigingen ten opzichte van vorig jaar:

- 2.1 Basisschool onderbouwt advies bij (veel) hoge(re) cito
- 2.2 Behandelwijze overleggebied VWO-advies aan VO-school
- 2.3 Voorrangsregels verantwoordelijkheid van VO-school
- 2.4 Percentage hardheidsclausule aan VO-school
- 2.5 Geschillencommissie wordt adviescommissie
- 2.6 VO-school verantwoordelijk voor aanvullende toelatingscriteria
- 2.7 Gezamenlijke afspraken in 'De Kaarten Uitgelegd' (RPO)
- 2.8 Gezamenlijke voorlichting PO en VO
- 2.9 Tijdpad Kernprocedure

Toelichting:

2.4. Percentage hardheidsclausule aan VO-school

Na onderling beraad is besloten dat iedere individuele school zelf bepaalt wat de omvang is van de hardheidsclausule. De hardheidsclausule betreft het verlenen van voorrang aan leerlingen op basis van zwaarwegende sociale of medische omstandigheden. Standaard is de omvang van de hardheidsclausule maximaal 2% van de beschikbare plaatsen. Mocht een VO-school een hoger percentage willen hanteren, dan dient de VO-school dit aan te geven op de eigen scholenpagina in de Keuzegids Voortgezet Onderwijs en in de schoolgids (zie 3.23).

2.7. Gezamenlijke afspraken 'De kaarten uitgelegd' (RPO):

De schoolbesturen van het voortgezet onderwijs maken gezamenlijk afspraken over hun aanbod in het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO). In 'De Kaarten Uitgelegd' hebben het OSVO en de gemeente Amsterdam deze afspraken geconcretiseerd. De daarin gemaakte keuzes en afspraken richten zich onder andere op:

- Verlichting van de lotingsproblematiek in Centrum/Zuid door het vergroten van het aanbod van aantrekkelijk VWO in Noord, West en Zuid-Oost.
- Herkenbare en onderscheidende profilering van scholen zodat ouders en leerlingen weloverwogen school(loopbaan)keuzes kunnen maken.
- Levenskrachtige onderwijseenheden, aangezien sommige scholen en afdelingen te klein zijn om onderwijskwaliteit en resultaten te waarborgen.
- Aantrekkelijke schoolgebouwen, want voor de gemeente vormen de gemaakte afspraken rond het verbeteren van het aanbod de basis om te investeren in de huisvesting.
- Leerlingen zullen worden geïnformeerd over eventuele gevolgen voor het onderwijsaanbod in de Keuzegids Voortgezet Onderwijs.

2010/2011:

Wijzigingen:

H 2 Wat kan beter en wat verandert?

- 2.1 Overweging apart gymnasiumadvies en/of apart lwoo-nevenvestiging zorgadvies
- 2.2 Aanscherping handelwijze cito-bandbreedte 'overleg verplicht'
- 2.3 Verduidelijking handelwijze cito-bandbreedte 'aanvullend onderzoek verplicht'
- 2.4 Voorstel centraliseren aanvullend toetsen
- 2.5 Praktijk kennismakingsgesprekken
- 2.6 Inzichtelijkheid aanvullende toelatingscriteria
- 2.7 Streven naar minder voorrangsregels
- 2.8 Deelname randgemeenten aan het Elektronisch Loket
- 2.9 Loting met handhaving van afspraken cito-bandbreedtes
- 2.10 Voorlichting voor PO- en VO-scholen
- 2.11 Behandeling van uitgelote leerlingen in de tweede ronde
- 2.12 Centrale loting & matching

- 2.13 Uitgave Keuzegids voortgezet onderwijs Amsterdam
- 2.14 Voorstel cito-score op aanmeldingsformulier
- 2.15 Gebruik NDT bij PrO en NIO bij Iwoo (cap-onderzoek)
- 2.16Tijdpad